

PÁLYÁZAT
A SZEGEDI NEMZETI SZÍNHÁZ
FŐIGAZGATÓI MUNKAKÖRÉNEK
BETÖLTÉSÉRE

BARNÁK LÁSZLÓ

2023-2028

A pályázati anyag tartalmi része 73 számozott oldalt tartalmaz.

TARTALOM

PÁLYÁZATI CÉLOK	3
Személyes vonatkozások	4
MIÉRT CSINÁLJUNK SZÍNHÁZAT?	5
Hitvallás	
Hitem szerint a jó színházvezető	8
JELEN ÉS JÖVŐ	9
<i>(a színház jelenlegi működésére vonatkozó észrevételek és az intézmény vezetésére vonatkozó program)</i>	
Kőszínházi szegmens	
Drámatagozat	10
Operatagozat	15
Szabadtéri Játékok	19
REÖK	21
Kooperáló	24
AZ ALAPMŰKÖDÉS	32
<i>(a szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelések)</i>	
Az alapok	32
Működés	34
Munka szervezés	36
Munkavállalók védelme	38
TÁRSULAT	39
<i>(a pályázó által megvalósítani kívánt művészeti koncepció, szakmai elképzelések)</i>	
Művészeti tanács	39
JÁTSZÓHELYEK	44
<i>(a színház adottságainak figyelembevételével a játszóhelyekre vonatkozó konkrét elképzelések, évadterv, produkciós terv)</i>	
A felelősség	45
Évad és produkciók	48
Kőszínház	49
Szabadtéri Játékok	54
GAZDASÁG	58
<i>(gazdasági stratégia a pályázatban megjelölt szakmai koncepció megvalósításához)</i>	
Bevételek	58
Kiadások	63
Foglalkoztatottak helyzete	65
MARKETING	69
<i>(marketing, PR, belső-külső kommunikációs elképzelések, bel- és külföldi szakmai kapcsolatok, együttműködések tervezete)</i>	
Kőszínház	69
Szegedi Szabadtéri Játékok	71
ZÁRSZÓ	73

Kötelező mellékletek, Együttműködő nyilatkozatok

Pályázatom legfőbb céljai a 2023-2028 közötti időszakban:

A Szegedi Nemzeti Színház és az égisze alatt működő Szabadtéri Játékok és Regionális Összművészeti Központ magas művészi színvonalú működésének és gazdasági stabilitásának megőrzése és fejlesztése. Stratégiai megközelítésben, a művészi koncepció kialakításával együtt a kultúramarketing hatékony eszköztárát felhasználva, egymásra építő szinergiában.

- műsorpolitikai sokszínűség fenntartása, széleskörű világirodalmi kínálat, valamint kiemelt számú kortárs produkció, közte ősbemutató létrehozása és bemutatása a kőszínházakban és a szabadtéri színpadokon
- a Szegedi Nemzeti Színház, a Szabadtéri Játékok és a Regionális Összművészeti Központ, mint márka további építése a kulturális piacon, magas nivójú és nagy érdeklődést kiváltó tartalmakkal
- a nézőszám növelése mind a kőszínházi, mind a szabadtéri színházi szegmensben, a nézői igények felmérésével, monitorozásával; legfontosabb területe a nagyobb látogatottság elérése a régió kívüli területekről
- a bevétel fokozatos növelése, rugalmas jegyár politikával, benne a közönség igényeihez és a változó működési rendhez igazodó bérletrendszer alakításával a kőszínházi szegmensben
- színházunk szakmai presztízsének további emelése Szegeden és országosan, beleértve az intenzívebb jelenlét elérését a színházszakmai találkozók, fesztiválok, fórumok
- színházpedagógia: a Kooperáló Színházpedagógiai alkotótér kiépült, elsősorban középiskolai bázisának megerősítése, bővítése, színházi nevelési projektek létrehozása, önálló produkciók létrehozása és szélesebb körben történő megismertetése, az új, fiatal nézőközönség kinevelése
- az intézmény közösségi szerepének kitágítása: több program, több jelenlét, több bevonás
- a korszerű marketing kommunikáció eszközök használatának folyamatos frissítése (a brandépítés érdekében tudatos arculat formálás, új online alkalmazások, közösségi média fokozott használata, közösségi akciók szervezése, médiumspecifikus tartalmak generálása)
- szakmai kapcsolatok további erősítése, új együttműködések generálása, kiemelten a nemzetközi szinten

- stúdiószínházi igényű előadások aktivizálása, elsősorban a Reök-palota tereiben

Személyes vonatkozások

Az emberi létezéssel, az egyes személyek hétköznapi karakterével kapcsolatban sokszor jut eszembe az, hogy miért vagyok éppen ott, ahol, abban a környezetben, azok között az emberek között, ahol, miért nem máshol, egy ún. másik életben. Ahhoz, hogy átélhessük egy másik élet körülményeit, vagy utaznunk kell vagy színházat csinálni (esetleg filmet, de az irodalom is hozzásegíthet ehhez, igaz, csak a képzeletünkben). Ezzel a kérdéssel, vággyal nem vagyok egyedül, erre épül a vendéglátás, az idegenforgalom, a szórakoztatóipar, a művészet. A színház számomra lehetőség új életek, új viszonyok, új világok megalkotására, megértésére, amelyek végül utat mutatnak a saját belső világom felé. És lehetőség arra, hogy ezt másoknak is megadjam.

Mindig izgatott a színház működését a háttérben támogató rendszer felépítése, az abban résztvevők munkájának koordinálása, a művészet templomának odaadó, mégis kreatív és örömteli szolgálata. A színház igazgatása is ilyen szolgálati háttérmunka. Erős koncepciót és határozott döntéseket kívánó szolgálat. Rengeteg előadást és előadói projektet hoztam létre korábban a semmiből, ami rákényszerített arra, hogy a színház működését minden oldalról alaposan feltérképezzem. Nekem ezek kihívásokkal teli izgalmat jelentenek és ez az izgalom készítetett arra, hogy újra és újra visszaüljek az iskolapadba. Mióta a szegedi színházban dolgozom, három egyetem színházzal kapcsolatos képzését végeztem el.

A Színház- és Filmművészeti Egyetem színész szakának elvégzése után a MOME Menedzserképző Intézetében Művészetmenedzsment szakon szereztem diplomát, majd a KRE Színháztudomány szak MA képzésére jártam. Ezt követte a (Budapesti Üzleti és Kommunikációs Főiskola) Metropolitan Egyetemen a Stratégiai marketing szak elvégzése. Az egyetemi képzések során minél behatóbban próbáltam elsajátítani mindazt a tudást, melyet színházművészeti és – lehetőség szerint – színházirányítási területen hasznosíthatok. Osztályfőnökeim, Jordán Tamás és Lukáts Andor megerősítették a hitem, hogy ez egy olyan pálya, ahol a folyamatos kíváncsiság, nyitottság és odaadás hozhat fejlődést. Színészi munkájuk mellett mindketten igazgattak színházat is. Olyan színházat, amit a semmiből hoztak létre, vállalva a kihívásokkal teli nehézségeket anyagi és személyes téren is. Ez mindig is példaértékű és motiváló volt számomra.

Tizenötödik éve dolgozom a Szegedi Nemzeti Színházban. Budapesti voltam, már 7 éve ideköltöztem, Szegeden élek, magához kötött a város. Az első évtizedben színészként,

rendezőként, majd négy és fél éve főigazgatóként. Munkámat Szeged város kulturális vezetése 2017-ben Kölcsey-éremmel díjazta.

Ismerem a színház működését, a művészeti állomány tagjait, az itt dolgozókat. Itt ért a legtöbb szakmai tapasztalat, elkötelezettje lettem színházunknak. Hálát és felelősséget érzek iránta. Találkozom a színház nézőivel, a Reök-palota látogatóival és beszélgetek velük. Egyetemi óraadó tanárként a diákokkal, pedagógusokkal, együttműködéseink révén más szegedi előadó-művészeti és kulturális intézmények vezetőivel, szervezőivel, a városi események során az összegyűltekkal vagy épp egy étterem teraszán, boltban lelkes színházba járókkal. Lépten-nyomon visszajelzéseket kapok tőlük és munkatársaimtól. Fontosnak tartom ezeket, akár pozitív, akár negatív előjelűek. Figyelemmel kísérem a színházunkról megjelent írásokat, kommenteket, kikérem más városokban dolgozó kollégáim véleményét a Szegeden folyó munkáról. Egyre többet hallanak rólunk. Végre több előadásunk is megfordult különböző fesztiválokon. Gyakran olvashatok szakmai fórumokon társulatunkról. Mindez azt mutatja számomra, hogy az eredmények mellett a nyitottság, kíváncsiság, útkeresés és a hibákból való tanulás frissen tartja azt a szándékot, amiért 5 évvel ezelőtt pályáztam.

Gyakorlati tapasztalatomat, elméleti tudásomat és kialakított városi és szakmai kapcsolati rendszeremet ennél az intézménynél szeretném használni, kamatoztatni a jövőben is.

MIÉRT CSINÁLJUNK SZÍNHÁZAT?

Amikor valaki megpályáz egy színházigazgatói pozíciót, felmerül a kérdés, hogy mi a motivációja? Ha erre őszinte, szakmailag és emberileg is érvényes válasza van, akkor érdemes tovább gondolkoznia, terveznie, másokat meggyőznie céljairól. Pályázatom kapcsán azokkal az alkotó kollégákkal, akikkel a színház jelenéről, jövőjéről, mikéntjéről és miértjeiről beszélgettünk, megfogalmazódott egy közös szemléletmód, egyfajta hitvallás a szakmánkról.

Hitvallás

Mi dolga van a színháznak válság idején, háborúk, járványok, külső-belső konfliktusok közepette? Meg tudja-e tanítani nekünk, hogyan kell élni helyesen, milyen példákat kell követnünk vagy elutasítanunk? Nem, ez nem a színház dolga. Akkor hát a színház a felhőtlen kikapcsolódás terepe, ahol néhány órára kizárhatjuk a világot? Talán ez sem minden esetben igaz. De az vajon szükséges-e, hogy a színház – hétköznapi problémáinkból kiszakítva minket – gyógyírt, vigaszt és menedéket nyújtson? Igen, erre mindennél nagyobb szükségünk van, és

a jó színház képes is rá. A színház legyőzhetetlen műfaj, mert élő mivolta közvetlen kapcsolatba hozza a nézőt és az előadót. Egy olyan világban élünk, ahol a bizonytalanság, az egzisztenciális szorongás, a mókuserékből kitörni akaró vágy meghatározza a befogadót. A nézőt, aki azonos értékű résztvevője minden színházi estének, mint az azt létrehozók közössége.

A színház mindenekelőtt közösség. Együtt gondolkodás a világról, a problémáinkról, gondjainkról, örömeinkről, bánatainkról az emberről és az emberi természetről. A helyünkről a világban, az életünket befolyásoló körülményekről és döntésekről, melyeket meghozunk vagy épp elmulasztunk meghozni. Együtt gondolkodás a színház természetéről, annak kifejezési lehetőségeiről és formáiról. Közös gondolkodás a szakmáról, amelynek képviselői vagyunk, a munkáról, amelyet végzünk. Ha a színház képes minél árnyaltabban szóba hozni egy közösség aktuálisan feszítő problémáit, akkor máris elérte legmagasabb rendű célját. Persze ettől még az adott probléma nem fog egycsapásra megoldódni, de a felszínre hozásával, a kibeszélés lehetőségének megteremtésével a színház igenis képes hozzájárulni a közösség megerősítéséhez, és segít szembenézni az adott problematikával.

A jó színház történeteket mesél. Olyan emberekről, akik a hétköznapinál nagyobb problémákat élnek át. A vígjátékok, a tragédiák, az operák és az operettek hősei összeütközésbe kerülnek a körülöttük lévő emberekkel, saját magukkal vagy a világgal. Konfliktusaikon nevetünk vagy sírunk, borzongunk vagy meghatódunk; képzeletünk biztonságában, együtt deríthetjük fel ezeket a veszedelmes helyzeteket, hiszen a harcok este héttől tízig nem bennünk vagy körülöttünk dúlnak, hanem a színpadon. **Ugyanakkor mégiscsak azért tudunk a szereplők sorsán nevetni vagy sírni (néha mindkettőt egyszerre), mert bennük önmagunkra ismerünk. Ahogy mások történetét nézzük, úgy gazdagodik önmagunkhoz és a körülöttünk lévő emberekhez fűződő viszonyunk.** De miért volna mindez kivételes a mozi és a streaming-szolgáltatások korában? Azért, mert a színpadon élő emberek vannak bele minket az élő pillanatba. A nézőtér és a színpad között felszikkázó élet olyan erővel ránt minket bele a jelenbe, ahogyan a mozi és a képernyő sohasem képes rá. **A színház ma egyedülálló helyzetet teremt. Egy közösség több száz tagja együtt van. Egy térben van, és ugyanarra figyel.**

A színház a találkozásokról szól: a színész és a partnere, a színpad és a közönség közt felvillanó életről. És erre az „élet”-re, akármilyen titokzatos és tünékeny is, mindennél nagyobb szükségünk van, amikor hétköznapjainkat saját buborékjainkba zárva éljük. Egy olyan világban, ahol az érintkezések nagy része virtuálisan történik, ahol ingerek ezrei rohannak meg

minket naponta, ahol mindenki a figyelmünkért harcol, ez páratlan dolog. Ráadásul egy széthúzó társadalomban, ami válságok sorát kénytelen átélni, a színház adta közösségi létezés, figyelem, nagy lehetőségeket teremt. Jól kell élni vele.

A színház lényegének, az előadásoknak a megítélése szubjektív, ugyanakkor a munka jókora szegmense objektív, megtanulható szakmai alapokon nyugszik, melynek évszázadok alatt kidolgozott tudásanyagát és hagyományait ismerni kell és őrizni.

De még fontosabbnak tartom, hogy a felfedező műhelymunka új eredményeket termeljen, és ha kell, felülírja a hagyományokat. **A színháznak a lehető legfrissebben kell reagálnia a jelenünkre, a jelen közönségének elvárásaira, hogy érzéki és izgalmas formában vessen fel mindnyájunk számára fontos morális kérdéseket, s a nézők lelkére is frissítőleg hasson. Azért fontos hangsúlyozni a jelenidejűséget, mert kellő érdeklődés, kísérletező nyitottság, reflektáló szándék nélkül avittá, modorossá, felszínessé válhat a produktum, ami káros az előadó-művészekre és a nézőkre egyaránt.** A kísérletező kíváncsiság a végtelen perspektíváját nyitja meg az alkotók és az előadók előtt, és ez mindenkit izgalommal tölt el, valami egészen új minőség teremtésének izgalmával. Ez a minőség képes igazi társulattá forrasztani a színház közösségét és katartikus pillanataiban a színház közönségét is. Nem hiszek az olyan színházban, amely inkább hasonlít egy múzeumhoz; ahol a régi korok értékeinek felemlegetése, szellemi konzerválása olyan korlátokat emel a társulat elé, melyek eltakarják a végtelen lehetőségekbe vetett hitüket. Hit nélkül a mindennapi munka profi iparossággá silányul, a hagyományok klisékké, majd manírokká torzulnak. Az ilyen színháznak nincs köze a jelenhez; közönsége szellemileg silányul és megfogyatkozik. Jelen helyzetben a színháznak alapvető dolga, hogy a társadalmunkat érintő releváns kérdésekkel foglalkozzon. Élő legyen, tehát a jelenhez kapcsolódjon, gondolkodásra, felismerésre késztesen, ezzel együtt az érzékeinkre is hasson, zsigeri legyen, meglepjen, felszabadítson, nevetessen.

Az érvényes színház nem osztja föl a világot „jókra” és „rosszakra”. Ellenkezőleg: egyidejűleg kínál fel több nézőpontot, és a néző dolga fölfedezni, melyek érintik őt meg leginkább. Manapság, amikor a világ különféle törésvonalak mentén sorakozott fel, a színház menedék, mert lehetővé teszi, hogy egy másik ember helyzetébe képzelhessük magunkat – egy másik ember szemén keresztül láthassuk a világot. **Nincs más művészet, nincs más szakma, amely lényegénél fogva arra épülne, hogy többféle nézőpont lehetséges egyszerre.** Hétköznapi problémáinkból az empátia, a kíváncsiság, a párbeszéd szakíthat ki minket – ahogy önmagunkról egy-egy pillanatra elfeledkezünk, úgy válunk képessé arra, hogy mások történetében meglássuk a hozzánk hasonlót. A színház nem kínál

megfellebbezhetetlen igazságokat. Oxigént kínál, friss levegőt, amit a közösen átélt pillanat szabadít fel. És mindennél nagyobb szükségünk van arra, hogy ezt a friss levegőt magunkba szívjuk.

Hitem szerint a jó színházvezető

A nézők által megvásárolt jegyekből származó bevétel még nem elégséges ahhoz, hogy egy ilyen volumenű, több tagozatú színház fenntarthassa magát. Közpénzből működik, emiatt takarékos és átlátható gazdálkodást kell folytatnia. Vezetése tehát kiemelten felelősségteljes feladat. Az intézmény vezetője akkor működik jól – véleményem szerint –, ha jó gazdája a rábízott szervezetnek és nem csak intézője. Hogy ennek mi az alapja?

- Hogy jelen van, hogy elérhető;
- figyeli a közönség reakcióit (akár előadás közben is);
- követi a szakmailag elismert művészek és izgalmas fiatal alkotók munkáját, és keresi a velük való együttműködés formáit;
- hosszú távú stratégiai tervet épít megalapozott kutatási eredmények alapján;
- odafigyel munkatársaira, motiválja őket;
- oda-vissza ható, kölcsönös előnyökre épülő kapcsolatrendszert épít más színházakkal és szakmai szervezetekkel;
- gondosan felügyeli a gazdasági folyamatokat, monitorozza az értékesítés folyamatait, megóvja és fejleszti a technikai felszerelést és az épületet;
- elismerést szerez az intézménynek és a benne dolgozóknak.

A színház és az épület iránti felelősségről hasonlóan gondolkozom, mint Ariane Mnouchkine, aki így beszélt erről:

„Azon a napon, amikor nem követek el olyan gyermeteg dolgokat, hogy dühbe gurulok, mert az előtér nincs rendesen kitakarítva, vagy, mert nincs papír a mosdóban, vagy, mert a bár rendetlen, abba fogom hagyni.”

JELEN ÉS JÖVŐ

(a színház jelenlegi működésére vonatkozó észrevételek és az intézmény vezetésére vonatkozó program)

Országos viszonylatban is az egyik legnagyobb kulturális intézmény a miénk. Ez komoly felelősséget ró azokra, akik meghatározzák ennek az intézménynek a működését. Egyrészt gazdaságilag, hiszen közpénzből működünk és emellett nézőink nálunk költik el diszkrécionális jövedelmük egy részét amikor jegyet vagy bérletet vásárolnak. Másrészt több tízezer ember számára mi adunk folyamatos kulturális, művészeti élményt. A Dél-alföldi régió legjelentősebb művészeti központja vagyunk, közösségformáló erővel bíró élménycentrum. 139 éve működő színház. Több generáció fordult meg a falak között, sok családban a bérlet a nagyszülőktől hagyományozódott a gyermekekre, majd az unokákra.

Tapasztalatom szerint az színházi intézmény vezetésének három kiemelt, összefüggő, mégis elhatárolható fő területe van: művészeti program, működés, gazdaság.

Művészeti program

A legfontosabb talán az a vízió, hogy a vezető milyen művészeti programot kíván megvalósítani, akkor is, ha közigazdász vagy jogász és nem színházi szakember.

Jelen pályázatomban azért tartom fontosnak összefoglalni az általam vezetett intézmény elmúlt éveinek művészeti programját, mert az hozta el azt a jelentős változást, ami komoly eredményeket hozott a Szegedi Nemzeti Színház és a társulat életébe, illetve erre alapulva és ennek az iránynak a mentén rajzolódik ki jövőbeli tervezett programom.

Fontosnak tartottam megtalálni a megfelelő arányt a nézők által leginkább preferált műfajok (vígjáték, bohózat, zenés darab, musical, operett, klasszikus dráma) bemutatása és a kortárs, kísérletező szándékú bemutatókat kereső nézői igény között mind a kőszínházi, mind a szabadtéri játszóhelyeinken.

2018. július 1-én vettem át az intézményvezetői feladatokat. Korábbi pályázatomban nyilvánosan elérhető volt minden érdeklődő számára az interneten, a szinhaz.org oldalon.

Előző pályázatomban a következőket írtam terveimmel kapcsolatban: „A pályázati kiíráshoz csatolt dokumentáció szerint a Szegedi Nemzeti Színházban a „fizető átlag nézőszám aránya a befogadóképességhez” mértén a 2016-2017-es évadban 64 %-os volt. Úgy gondolom,

ez a lehetőségekhez képest alacsony szám. ... A 2018-2023-as ciklus végére vállalom a nézettségi szám 80%-ra növelését. Ez hasonló arányban növeli majd a jegybevételt. Évadonként legalább 350 előadást tartanánk, melynek megvalósítása során 120-125 000 fős fizető nézőszámot érhetiünk el.”

2019. év végi eredmény:

	Nagyszínház	Kisszínház	Összesen
Éves előadásszám	183	167	350
Bérletes előadások látogatottsága	47 785	22 340	70 125
ebből fizető néző	15 893	7 980	23 873
ebből bérletes néző	31 892	14 360	46 252
Előadások látogatottsága	87 379	37 534	124 913

80,31 %-os látogatottság mellett, a megelőző évadhoz képest 29 276-tal több fizető néző fordult meg a színházban. A növekedés a két játszóhelyen átlagosan 13 %. 1525 nagyszínházi és 1665 kisszínházi bérlettel többet értékesítettünk az első évadban.

A 2018-2019-es évad már a megújulás jegyében telt. **A korábbiól eltérő műsor tervezési szemlélet, a meghívott rendezői gárda frissítése, a drasztikusan újragondolt arculat (új logó, szlogen, új honlap készítés, megváltozott grafikai elemek), a közösségi média és az online értékesítés irányába történő intenzív elmozdulás meghozta a későbbre prognosztizált mutatókat.**

Kőszínházi szegmens

Drámatagozat

A legtöbb bemutatót és előadást a drámatagozathoz tartozó művészek játsszák. A sokszínűség jellemezte az elmúlt ciklus repertoárját, amiben az idegen nyelvű szerzők közül klasszikus világirodalmi (Shakespeare, Bulgakov, Orwell) és túlnyomóan kortárs (Alekszandr Molcsanov, Daniel Keyes, Michael Frayn, April de Angelis, Martin McDonagh, Cédric Chapuis, Peter Schaffer) szerzők műveit mutattuk be.

A korábbiól eltérő műsor tervezési szemlélet a magyar, azon belül a kortárs ősbemutatók felé történő elmozdulást jelentette, a kortárs külföldi darabok magyarországi bemutatóinak bővítésével. Szinte minden évadban (kivéve 2020-2021) legalább 5 magyar szerzőtől származó darabot mutattunk be és minden évadban létrehoztunk legalább 1 (a 2021-22-es évadban 3) kortárs magyar ősbemutatót, amik

közt operai igényű premierek is szerepeltek (Molnár László: Május, Büchner-Závada-Subicz: Leonce és Léna).

Magyar szerzők bemutatói 2018 őszétől:

Dés-Nemes-Böhm-Korcsmáros-Horváth: Valahol Európában

Litvai Nelli: Világszép nádszálkisasszony

Dargay-Nepp-Romhányi-Strauss: Szaffi

Gimesi-Jeli-Tasnádi: Időfutár

Örkény István: Tóték

Szirmai Albert-Bakonyi Károly-Gábor Andor: Mágnes Miska

László Miklós: Illatszertár

Darvas Benedek – Pintér Béla: Parasztopera

Presser Gábor – Sztevanovity Dusán: A padlás –

Molnár Ferenc Játék a kastélyban

Móricz Zsigmond: Rokonok

Molnár László: Május

Az új, színházunk megrendelésére, a társulatunknak írt drámák:

Závada Pál: Az utolsó üzlet

Fazekas–Benkó–Fábián–Zságer-Varga: Lúdas Matyi (Matyi elszabadul, avagy sok lúd disznót győz)

Horgas Ádám: Én vagyok én, te vagy te

Závada Péter – Subicz Gábor: Leonce és Léna

Kovács Márton-Mohácsi testvérek: Johanna, avagy maradjunk már emberek

Székely Csaba: Mária országa

Lőrinczy Attila: Élve megégetve-boszorkánytéboly

A kőszínházi évadok műsorainak megtervezésekor nem csak a nemzeti identitást erősítő, hazai színházirodalmi értékeinket előtérbe helyező program összeállítása volt a cél, hanem a művek érvényes, a nézők számára is vonzó interpretálása, szakmailag magas szintű rendezői irányítással, amiből társulatunk művészei is profitálhattak. Ezt olyan rendezők meghívásával tudtuk elérni, akiknek a nagy része első alkalommal találkozott a szegedi társulattal és nézőkkel, ugyanakkor országosan elismert alkotóként számos színházban bizonyítottak már, többen szakmai díjakkal jutalmazva. Többek között: Alföldi Róbert, Bezerédi Zoltán, Benkó Bence-Fábián Péter (K2), Göttinger Pál, Horgas Ádám, Horváth Csaba, Juronics Tamás, Keresztes Attila, Koltai M. Gábor, Lukáts Andor, Méhes László, Mohácsi János, Novák Eszter, Szikszai Rémusz, Szöcs Artúr, Vidovszky György.

Az eltelt négy évben kiemelt sikernek tekinthető, hogy bemutatóink közül több is nagy szériát ért el, mivel a korábbi időszakban szinte csak a gyerekelőadások értek el 30-35-ös

előadásszámot. **Mindkét játszóhelyünkön voltak olyan produciók, amik átkerültek továbbjátszásként a következő évadba is, elérve a 25., 35. vagy az 50. előadást. Az utóbbira két példa is akad, és mindkettő magyar szerzők műve, ami külön öröm.** A Valahol Európában és A padlás is túllépte az 50-es határt. Előbbit sajnos a pandémiás időszak miatt nem tudtuk tovább játszani, az utóbbi akkor készült és máig töretlen sikerrel játsszuk.

A saját bemutatóinkból álló repertoár mellé további programokat és szakmai együttműködésekét kínáltunk nézőinknek kőszínházi két színpadunkon:

- **Egyik kiemelt programom volt a HétFű sorozat, vagyis a Hétfői Függetlenek, aminek a keretében a teljes évadon keresztül a Thealter szervezőivel együttműködve független színházi produciókat hívtunk meg a Kisszínházba kettős céllal: új nézői réteget kívántam bevonni és társulatunk számára „helybe hozni” az értékes szakmai kísérletező produktumokat.** A sorozatban megfordult nálunk a Duda Éva társulat, a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház, a Közép-Európa Táncszínház, a Pintér Béla társulat, az Orlai Produkció, az Átrium; a Bethlen Téri Színház és a Manna Produkció, a Stúdió K, a Rózsavölgyi Szalon, a KV Társulat, a Tatabányai színház és a Szkéné közös előadása.
- **Az Imre Zoltán Program állandó helyszínévé váltunk és az önálló esteken túl egy saját IZP Kortárástánc Fesztivált is szerveztünk 2022 májusában, mely az ifjú táncművészek számára biztosított bemutatkozási lehetőséget**
- **REKAMIÉ Fesztivál: Határon túli magyar színházak magyar szerzők műveiből készült előadásait láthatta a szegedi közönség 2019. áprilisában, a Kisszínházban.** A fesztivál célja szorosabb kapcsolatot kialakítani a határon túli magyar alkotókkal, színészekkel, intézményekkel. A REKAMIÉ új színpadként tűnt fel a magyar fesztiválpaletán, a hosszú távú cél pedig az volt, hogy rangos szintre emelkedjen. Résztvevő színházak: Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Tompa Miklós Társulat, Temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház, Újvidéki Színház, Zentai Kamaraszínház, Nagyvárad Szigligeti Színház. A program válogatója Barnák László volt.
Sajnos 2020-ban a már meghirdetett programot a Covid járványból adódó bezárások miatt le kellett mondanunk.
- A Filharmónia Magyarország koncertjei

- **Az országos lefedettségű Lázár Ervin Program keretében sok ezer általános iskolás diákot juttattunk színházi élményhez két játszóhelyünkön**
- Vendégjátékon járt nálunk: Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház, Játékszín, Centrál Színház, Magyar Zenés Színház, Rózsavölgyi Szalon, Pannon Várszínház, Pokorny Lia, Szalay Kriszta és Udvaros Dorottya önálló estjei
- Koncertek: Ákos, Honeybeast, Budapest Klezmer Band, Dixie gála, Docpiano Band
- Az SZTE ZMK, majd BBMK Operavizsgái
- Simándy József – Nemzetközi Énekverseny gála
- Dömötör-díj Színházi Díjátadó Gálák
- Repertoárunkba került a színház tánckarának önálló produkciója, a Peron-Swing
- Meghívtam az A&A produkció nyári városházi előadását, Varsányi Anna dramaturgunk darabját, az Ünnepet Szilágyi Annamária rendezésében

A sokszínúséget tehát nem csak a műfaji változatosság jelentette, hanem az a szakmai igény is, hogy a színházi ágazat több területéről is meghívjunk produkciókat, művészeket, akik egyrészt megmutatkozási lehetőséget kaptak, másrészt nézőink számára kínáltak ezerszínű szórakoztató, szellemi, lelki, élményt. Ez a jövőben is kiemelt cél.

Nem csak hozzánk érkeznek vendégművészek, a társulatunk tagjaiból is egyre többen kapnak meghívást más színházakba vagy éppen sorozatokba, filmekbe. Műsorrendünkhöz igazodva igyekszem támogatni ezeket a vendégszerepléseket, mivel így művészeink plusz munkához juthatnak és szakmai kapcsolatokat építhetnek ki, jó hírünket vihetik. Erre ékes példa a Budafoki Dohnányi Zenekar és a MÜPA közös bemutatója, Shakespeare: Sok hűhó semmiért c. darabjából, amihez Korngold szerzeményeit használta fel és játszotta élőben a zenekar. A szereposztásban a legtöbb színész társulatunkhoz volt köthető, nagy sikert arattak, de számomra az volt a legfelelőbb élmény, hogy milyen elismeréssel beszéltek az alkotók a munkájukról, hozzáállásukról, arról, hogy mennyire jó a szegedi csapat, érezhető rajtuk a közösségi lét és az egymás iránti szeretet.

Egy színház szakmai megítélésének egyik meghatározója a különböző tematikájú fesztiválokra való meghívás. Fesztivál szereplések 2022:

- *Élet-ritmusra*: Tatabánya-MOST Feszt, Budapest-Thália Fesztivál, Thealter Fesztivál-Szeged
- *Időfutár* – Kaposvár, ASSITEJ Ifjúsági és gyerekszínházi biennálé

- *39 lépcsőfok* – Nyíregyháza, VIDOR Fesztivál

Hagyomány és megújulás találkozásának lenyomata volt az a gesztus, hogy a nagyszínházi próbatermeket – saját erőből történt részleges felújítás után – 2021 októberében átneveztettem, így azóta azok a színház korábbi, meghatározó művészeinek nevét viselik. Összesen öt próbaterem és szoba kapott új nevet a színház legendás művészeiről: Gregor József, Király Levente, Imre Zoltán, Oberfrank Géza, Vaszy Viktor. Fontos, hogy másképp gondoljunk ezekre a termekre, és a névadó példaképek szellemiségében folyhasson tovább a színvonalas előadásokra való felkészülés.

Az egyik legfontosabb eredmény színházunk művészeti területén – összefüggésben a működéssel és a gazdasági területtel – az, hogy társulati tag színművészeinket több mint két és fél évtizedes kényszerű vállalkozói lét után 2022. szeptember 1-től kezdődően munkavállalóként foglalkoztatjuk. A színházi területen is népszerű KATA adózási forma kivezetése extra terheket rótt az előadóművészekre, a bizonytalan gazdasági környezetből fakadó energiaár emelkedés, a korábbi évekhez mérten magas infláció, a színházak bezárásának – akkor még – levegőben lógó veszélye mind arra sarkallt, hogy a fenntartó egyetértésével, de még a 2022-es évben saját bevételünk terhére meglépjem ezt, ezzel megteremtve azt az egzisztenciális biztonságot, ami az alapja egy létbizonytalanságtól mentes, szabad, kreatív munkának.

Művészeink közül minden évben többeket is felterjesztek a művészeti életben meghatározó városi és országos díjakra, legyen az epizodista karakter (Aase-díj), pályakezdő Soós Imre-díj, vagy egy életművet megtisztelő Gobbi Hilda díj (két utóbbit meg is kapták művészeink), Jászai-díj, Érdemes művészi elismerés vagy bármelyik állami elismerés. **Városunk minden évben több művészt vagy munkatársat díjaz és ez az elismerés színházunk társulatának is, nézőinek is öröm.**

A tagozati munka kapcsán az egyik legnagyobb örömöm az, hogy a színművészek és velük a társulat többi tagjának közössége jól érzi magát a társulatban, sokszor találkoznak, beszélgetnek, figyelik egymás munkáját és a hozzánk érkező vendégművészek is szívesen térnek vissza próbálni, játszani, mert azt érzik, hogy ebben a közösségben jó dolgozni.

Nemzetköziség

A Szegedi Nemzeti Színház az elmúlt években aktívan építi nemzetközi színházi kapcsolatait, amit igyekszik bővíteni, ami által méltó lehet egy nagyformátumú, európai, egyetemi városhoz. A művészeti programnál korábban említett Rekamié Fesztivál keretében határon túli magyar színházakkal működött együtt, majd az Újvidéki Színházzal hozta létre a Parasztopera c. előadást.

Az idei évadban pedig a Temesvári Mihai Eminescu Nemzeti Színházzal és a szerb Vršac színházával közösen született meg az „aTMosphere” elnevezésű háromnyelvű darab. A bemutató egy hónapokig tartó munkafolyamat csúcspontja, amely fiatal szerbiai, magyarországi és romániai drámaírók – Nikola Stanišić (Vršac, Szerbia), Andreja Ursu (Temesvár, Románia) és Varsányi Anna (Szeged) írásaiból állt össze. A multikulturális munkafolyamat eredményeként a darabot 2022. december 18-án mutatták be a Mihaj Eminescu Nemzeti Színházban, Temesváron. A történetekben az a közös, hogy összekapcsolják a régiót, az életszemléletet, a kreatív élményt és a közeli emberek közötti különböző kapcsolatok bemutatására választott érzelmi módot. Ezt a nem mindennapi munkafolyamatot, amely három európai ország alkotóit egyesítette, akiknek képviselői Bánátban találkoztak, Gavril Pinte román rendező vezette. A darabot a három országból származó művészek saját nyelvükön adták elő, angol és román feliratozással. A produkciót a Vršaci "Sterija" Nemzeti Színház színpadán, valamint Szegeden is bemutatják.

Operatagozat

Az elmúlt négy és fél év során 14 operát mutatott be színházunk, amik között volt koprodukció (a Coopera szervezésében több más nemzeti színházzal), volt egy estén 2 egyfelvonásos mű, volt koncertszerű magyarországi bemutató (Maria Stuarda) és Dóm téri szabadtéri (La Traviata) előadás. Ezek mellé társult két kortárs ősbemutató: Molnár László: Május c. darabja Szép Ernő műve alapján, és Závada Péter – Subicz Gábor: Leonce és Léna – zenés színpadi játéka Büchner nyomán. Előttünk van még egy magyarországi színpadi bemutató, Verditől A kalóz.

2018 őszétől 2 évadon át Gyüdi Sándor vezette az operatagozat munkáját, majd a stafétát Dinyés Dániel vette át.

A szegedi operatagozat utóbbi három évében gyökeres átalakulás ment végbe mind működési, mind koncepcionális téren. A pandémia kényszerszünete alatt volt idő újrafogalmazni a munkaköri leírásokat és újragondolni azt a felépítést, ahogyan optimálisan működhet egy vidéki operatagozat. Mivel az állandósuló gazdasági válság okozta anyagi nehézségek megjelentek a színház költségvetésében is, így abba az irányba kellett elmozdulni, ahol a legkevesebb vendég énekes meghívásával lehet elérni a legmagasabb művészi színvonalú repertoárt.

Ennek alapfeltétele, hogy teljesértékű saját társulata legyen az operatagozatnak és ez a társulat képes legyen ellátni az évi, átlagosan három opera- és operett/musical bemutatót.

A tagozati felépítés alappillérei az énekkar és a tánckar, akik függetlenül a stílustól, műfajtól, nagyon fontos szereplői az előadásoknak. Ők azok a pillérek, akik nélkül egy színpadi zenés előadás – legyen az opera, operett vagy musical – nem jöhet létre. E mellett munkájukat olyan magas színvonal kell, hogy jellemezze, hogy a szólista feladatot ellátó művészekkel egyenrangú legyen a jelenlétük. Az, hogy ez a színvonal elérhető legyen, állandó gyakorlást és fejlesztést kíván mindkét kari terület.

A kórus a beéneklésekkel és az énekesi gyakorlatokkal tudja megőrizni a flexibilitást és egy olyan munkarend összeállításával, amibe belefér a gyakorlás és a pihenés is. Ennek a kiszámítható munkarendnek a megszervezése volt az egyik legnagyobb feladata az utóbbi éveknek és ezt a tervezhetőséget kívánjuk tovább vinni az elkövetkezőkben is. Tisztáztuk a munkajogi feltételeket, valamint bevezettük a 4 napos próbatábla kiírást, amivel a munkájuk és munkaidejük kiszámíthatóbbá vált, így jobban lehet tervezni a szabadidejükkel, illetve több idő marad az önfejlesztésre. Fontos művészi működési feltételét is megteremtettük a kórusnak azáltal, hogy lett egy állandó zongoristája, korrepetitora, így már a próbákon is a kóruskarnagy kezére énekelnek, nem pedig fül után, amíg a karnagy zongorázik. Ez a későbbi színpados próbákon fontos, mert így megőrzik a rugalmasságukat és készségüket a kézre éneklésre, ami egy előadás esetében létfontosságú.

A kórustagokat motiválandó, megszerveztünk egy olyan színházi előadást, amiben csak és kizárólag a kórus tagjai szerepeltek szólista feladatkörben vagy kisebb kamara énekegyüttesként. Zenés rendező szakos hallgatókkal dolgozhattak együtt, és a munkát mesterük, Ascher Tamás felügyelte. Az ilyen típusú műhelymunka az, ami kiemeli őket a mindennapok körforgásából és amivel azt érezhetik, hogy nem csak egy produkció részesei, hanem ők maguk a produkció. **Ezáltal lehet fejleszteni azt a művészi kvalitást, ami később,**

amikor már a hagyományos szerepkörükben dolgoznak, pozitívan tudja őket befolyásolni, mert megérik azt, hogy mit jelent szólistának lenni, mit jelent a produkció szólista oldalán állni.

A kórus működése, egy vidéki operatagozat esetében egy inkubátor programhoz hasonlítható leginkább, ugyanis a leendő szólisták legtöbbször fiatalon a kórusban ismeri meg a színpadi munka felépítését. Az utóbbi 3 évben a színház vezetése megpróbált úgy figyelni a leendő szólistákra, hogy kisebb nagyobb szerepeket adott nekik a létrejövő opera vagy operett produkciókban és ezáltal tette próbára a képességeiket, illetve fejlesztette őket, hogy később a színház magas rangú szólistáivá lehessenek.

Szeged egyetemi város, ahol a magánének oktatás által sok fiatal tehetség tűnik föl évről évre, és ezeknek egy része természetes módon gravitál az operatagozat irányába. Ezt próbáltuk meg kiaknázni a lehető legjobban az utóbbi 3 évben és ennek a nagyszerű eredményei voltak hallhatóak az idei évad nagyszínpadi produkcióiban, a Bűvös vadászban vagy akár a Denevérben is.

A kórus szolgálatszámait rendeződtek és átláthatóvá váltak a kórustitkár és karigazgató állhatatos munkája okán, így különösen tudtunk figyelni arra, hogy a munkajogi előírásokat is betartsuk. Ugyanez a munkajogi átalakítás igaz a tánckar esetében is, ahol a tánckar vezetője vette magára ezeknek a feladatát.

A tánckar fejlesztésére a mindennapos balett gyakorlatokat és különböző stílusú tánckurzusokat tettük állandóvá. Mivel egy nemzeti státuszú színház tánckarának a legkritikább feladata a klasszikus balett, viszont minden egyes tánc stílusban járatosnak kell lennie, így ezek a kurzusok létszükségletté váltak a fejlődés és művészi színvonal emelése érdekében. Ennek lehetett hozadéka az, hogy **a tavalyi évad végén önállóan be tudott mutatni egy produkciót a tánckar, aminek az alapja a sztepp tánc és az 1920-as évek tánc világa volt. A Peron-swing c. előadás nagy sikert aratott és azóta is a színházi repertoár egyik keresett darabja. Ebben is megmutatkozik az a szemlélet, hogy a kar tagjainak önálló teljesítménye is hangsúlyos és kreatív csapatmunkájuk érdemes arra, hogy önálló produkcióban megmutassák tudásukat.**

A tagozathoz tartoznak a korrepetitorok, karmesterek is, akik széles műfaji körben dolgoznak, a zenés vígjátéktól kezdve az operetten, musicalen át az operáig. A jövőben szükség lesz arra, hogy olyan biztos kezű korrepetitorral egészüljön ki a tagozat, aki a zenés színház összes műfajában járatos. Énekmesterként Vajda Júlia operaénekes az, aki hatalmas

szakmai tudásával és pedagógiai érzékével nem csak az énekesek, de a színészek számára is segít a felkészülésben és a fejlődésben.

A legnagyobb változás magánénekes szólista fronton történt, itt ugyanis megpróbáltunk kiépíteni egy akkora létszámú magánénekes társulatot, amely képes operák előadására önállóan is, meghívott vendég énekes nélkül. Ez kuriózum az országban. Ráadásul azt is célul tűztük ki magunk elé, hogy az énekesek szegediek legyenek, Szegeden éljenek, és hosszútávon is városunkhoz köthessük őket, miközben teret biztosítunk a városon kívüli munkához is, ami számukra plusz megmutatkozási és pénzkereseti lehetőséget jelent, miközben híret viszik színházunknak.

Elképzelésünk szerint akkor beszélhetünk egy város önálló opera életéről csak, ha annak a városnak helyben „működő” kvalitásos énekesei és zenészei vannak. Ezt a gondolatot szolgáltuk az utóbbi 3 év alatt és ezért kezdtünk kinevelni helyi szólistákat. Így lehetséges, hogy felbukkantak olyan tehetségek, akik valóban Szegeden élnek és Szegedhez köti őket a munkájuk. Ezek a szólisták általában a kórusból kerültek ki több évnnyi ottani munka után, így alaposan, a gyakorlatban megismerhették a szakmájukat és ismerik közönségüket. Természetesen ez egy hosszútávú építőmunka, amely a fiatalokra épül és a fiatalok energiájával tud csak úgy működni, hogy a későbbiekben a szegedi operatagozat elismert legyen. Ezért tűnt föl annyi fiatal és reményteljes név a szegedi opera színpadon, akik később, ha így tanulnak és fejlődnek tovább, országosan is elismert művészekké válhatnak. Szeged mindig is rengeteg énekest adott az országnak, de az utóbbi időben mintha kicsit elfelejtődött volna ez, így ennek a gondolatnak az újraélesztésével, majd fejlesztésével foglalkoztunk.

Az opera repertoáron olyan műveket szerepeltettünk, amik vagy régebben jelentek meg a szegedi színpadon, vagy Donizetti és Verdi egy-egy operája kapcsán magyarországi bemutatóként debütáltak, ami kiemelt jelentőséggel bír a vidéki operajátszásban és összhangban áll színházunk jelenlegi művészi koncepciójával, ami az új művek bemutatásának segítségét tűzte zászlajára.

Az elmúlt pár éves coviddal és veszélyhelyzettel terhelt időszak alatt bemutatott operák száma – *Figaró házassága, Parasztbecsület / Bajazzók, A köpeny / Gianni Schicchi, Così fan tutte, Dido és Aeneas, Négyhangú opera, Bohémélet, Szöktetés a szerájból, Don Giovanni, Traviata, Bűvös vadász, Stuart Mária, A kalóz + Leonce és Léna és A Denevér operett* – jól mutatja az elköteleződést abba az irányba, hogy Szeged a vidéki operajátszás valódi végvára maradjon.

Szabadtéri Játékok

A fenntartó SZMJV Önkormányzat költséghatékonyági és művészeti szempontok figyelembevételével összevonta a két külön álló szervezetet, a Szegedi Nemzeti Színházat, és a Szegedi Szabadtéri Játékok és Fesztivál Szervező Nonprofit Kft-t. A két intézmény addig elkülönült szervezési, gazdasági területei, munkavállalói, épületei és vagyona egyesült a színház égisze alatt 2021. május 1-vel. A szabadtéri előre meghirdetett programját az előző évben a pandémia miatt le kellett mondani, az összevonás időszakában pedig pandémiás zárás alatt volt a színház. Mindez megnehezítette az évad közbeni átadás-átvétel időszaka után a tervezést, ráadásul épp a 90 éves jubileumi évadra készült a Szabadtéri Játékok. A korábban a Szabadtéri Játékokhoz tartozó Reök-palota, mint ingatlan és kulturális színtér kezelését is meg kell oldanunk, e mellett nyaranta több száz időszakos munkavállaló kapcsolódik a játékokhoz.

Az összevont feladatok ellátása egész éves, folyamatos munkát igényel. Az csak a téves látszat, hogy a szabadtérit nyáron kell csinálni, a kőszínházat meg ősztől tavaszig. Ennél ez sokkal-sokkal bonyolultabb, összetettebb és hosszabb távú feladat. De nem csak a szervezés terén. Egészen máshogy kell gazdálkodni az összevont intézmény esetében, pl.: hirtelen kell egy-egy nagyszabású szabadtéri produkciónál nagy összegeket kifizetni, az új, saját produkciók esetében a nyári néhány estére készülnek jelmezek, díszletek, amik azután a raktárakba kerülnek, mások a léptékek. Míg művészetileg egy nagyszerű kihívás, hogy a helyszíneket hogyan használjuk ki, a műsorokat hogyan állítsuk össze, esetlegesen még tovább tágítsuk azt a horizontot, ahol a szabadtéri korábban mozgott, de a pénzügyi, jogi keretek és procedúrák miatt nagyon körültekintőnek kell lennünk. Ugyanez igaz a munkaszervezésre is, hiszen a kőszínházi munkavállalók vagy az évadra szerződött foglalkoztatottak augusztus végétől június közepéig folyamatosan dolgoznak a bő kilenc hónapos üzemmenetben (ez alól az idei év sajnos kivétel), majd a nyári időszakban veszik ki a számukra kötelezően járó szabadságukat, esetlegesen hozzátéve a korábban elvett pihenőnapokkal, amit a hathavi munkaidőkeret lehetővé tesz.

A művészeti programot, a nézőket tekintve is elkülönül a szabadtéri és a kőszínház, mivel más számokkal dolgozik a kettő a nézőterek vonatkozásában is. A szabadtérin mintegy négyezer nézőt lehet behozni a Dóm térre. Közülük minden második Szegeden kívülről érkezik, pl.: nyaral Szegeden és megnézi a darabot, vagy kifejezetten egy-egy előadásért érkezik a városba, és tölt itt egy-két éjszakát. Épp ezért mindig olyan darabokat és olyan szereposztásokat szükséges összeállítani, amelyekben a szakmaiságon túl az ismertség is nagyon hangsúlyos. Amíg a kőszínházban egész évadban próbálunk, játszunk, és ezáltal a városban és környékén

ismerik a társulat művészeit, addig a szabadtéren a városba érkező nézők nagy többsége nem találkozott korábban a szegedi színészekkel, énekesekkel, ergo nem alakult ki az a vonzalom, amit leginkább a képernyőkön való megjelenés biztosít. Ezért kellene országosan ismert arcok, nevek is a Dóm téri produkciókba, miközben nagyon fontos számomra, hogy a szegedi társulat tagjai is minél nagyobb számban megjelenhessenek a saját nyári bemutatóinkban. Erre remek példa volt a 2022-es nyári szezonban a *La Traviata* és a *Chicago* is. Előbbiben magánénekesünk és az énekkarunk, a másodikban színművészeink mellett a tánckarunk is ott volt a Dóm téri deszkákon.

Nem csak működésben válik szét a két profilhoz kapcsolódó nevek kezelése. A Szegedi Nemzeti Színház, bár az utóbbi években visszakerült az országos térképre, mégis elsősorban helyben erős brand, míg a Szegedi Szabadtéri Játékok országosan ismert márka, ezt művészeti, kommunikációs és mindenféle szempontból mindig szem előtt kell tartani.

A kőszínházhoz hasonlóan törekszünk a saját bemutatók, ősbemutatók létrehozására a szabadtéri programjában is. A 2022-es nyári évadban három önálló produkciót mutattunk be a Dóm téren:

- *Szabadság, szerelem – Petőfi, a vitéz* c. tánc-szín-játék. Koprodukció a Magyar Nemzeti Táncgyüttessel. Rendező, koreográfus: Zsuráfszky Zoltán Kossuth-díjas, a Nemzet Művésze.
- Verdi: *La Traviata* c. opera. Rendező-koreográfus: Juronics Tamás, Kossuth-díjas
- Kander-Ebb-Fosse: *Chicago* c. musical. Rendező: Béres Attila, Vámos László-díjas színházigazgató. A *Chicago* a Szabadtéri Játékok történetében első alkalommal volt látható a Dóm téren.

A független szakértőkből álló bizottság pedig 2022-ben ismét Superbrands díjjal tüntette ki a Fesztivált, ahol június 22-étől augusztus 21-éig, nyolc és fél héten keresztül, két játszóhelyen tizennégy produkció szórakoztatta az érdeklődőket, összesen huszonhét estén. Az Újszegedi Szabadtéri Színpadot június óta tűz- és vízálló ponyvával borított tetőszerkezet védi a változékony időjárás viszontagságaitól. A színpadtér kiegészült motoros világítástartó szerkezetekkel, és színpadi járás kialakítására, valamint védelemre egyaránt alkalmas oldalfalakkal is. A 35 millió forintos beruházás Barnák László, a Szegedi Nemzeti Színház főigazgatója kezdeményezésére és Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatásának köszönhetően valósult meg. A nézői visszajelzések azt

mutatják, a beruházás beváltotta a hozzá fűzött reményeket, és az évad legnagyobb újdonsága, a koncertkínálattal bővült újszegedi programsorozat is elnyerte a közönség tetszését.

REÖK

A Regionális Összművészeti Központ 2007 óta majd kétszáz megrendezett tárlatával az ország képzőművészeti életének egyik fontos helyszínévé vált. Képzőművészeti rendezvényei napjainkra a hazai kortárs művészetben hivatkozási alappá váltak.

Az indulása óta a nemzetközi hírű és szintű művészek grafikai munkásságát bemutató kiállítások szervezésére nagy súlyt fektet az intézmény (Picasso és a nemzetközi avantgárd, Joan Miro, Alphons Mucha, Rembrandt, Andy Warhol stb.). Anyagiak függvényében, minden évben szeretnénk szervezni legalább egy kiállítást ezekből a nagyszámú közönséget csalogató rendezvényekből. Az intézményt elismertsége, nemzetközi kapcsolatai erre kiválóan alkalmassá teszik. Ráadásul a párhuzamosan szervezett kortárs magyar művészek kiállításait így még hatékonyabban tudjuk promotálni.

Ezek és a magyar kortárs alkotók életművének a bemutatása mellett, **a helyi, szegedi művészet is kiemelt helyet kap a repertoárban, elsősorban jubileumi kiállítások keretében szinte minden évben egy-két alkotó nyert lehetőséget** (Sejben Lajos, Pataki Ferenc, Sinkó János, Henn László András, Kántor Ágnes, Popovics Lőrinc, Vinkler László, Zoltánfy István stb.). Fontos a pályakezdő alkotók bemutatkozása is. Ezt jelzik a Best of diploma kiállítások és a művészeti felsőoktatás intézményekkel (SZTE BBMK, Magyar Képzőművészeti Egyetem) kötött együttműködési megállapodások.

A REÖK-ben rendezett országos jelentőségű rendezvények: Szegedi Nyári Tárlatok, Táblaképfestészeti biennálék, a legjelentősebb szakmai szervezetek csoportos kiállításai (Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, Magyar Művészkönyvalkotók Társasága, Magyar Festészet Napja, MAOE, Matéria Művészeti Társaság, Ceredi Kortárs Nemzetközi Művésztelep, Szögart stb.) jelzik a szegedi kulturális intézménynek a hazai vizuális művészetiéletében betöltött szerepét.

Az elmúlt évtizedben a magyar kortárs képzőművészet legjelentősebb alkotóinak sora mutatkozott be nagyszabású életműkiállítással a palotában, öregbítve a szegedi kultúra hírnevét. A teljesség igénye nélkül: Aknay János, Csáki Róbert, Csurka Eszter, Ef.

Zámbó István, Fehér László, Fürjesi Csaba, Hérics Nándor, Kalmár János, Konkoly Gyula, Kovács Péter, Nagy Gábor, Stefanovits Péter, Szabados Árpád, Szüts Miklós, Vojnich Erzsébet adtak számot művészetük gazdagságáról. Ezeket a szakmailag is nagypresztízsű, a közönséget, a sajtót és a szakmát egyaránt érdeklő életműkiállításokat a jövőben is szeretnénk folytatni. Külön öröm, hogy az elmúlt években reprezentatív katalógusok, albumok, monográfiák kísérték ezeket a rendezvényeinket, mely az intézmény szakmaiságának is egyik fontos pillére.

Számos szakmai szervezettel működünk együtt és természetesen a jövőben is a cél, hogy REÖK hazai képzőművészetben elfoglalt helyét megőrizzük és további lehetőségeket, nemzetközi kapcsolatokat építsünk ki. Különösen szoros az együttműködésünk a Magyar Művészeti Akadémiával, a Magyar Alkotók Országos Egyesületével, Magyar Festők Társaságával, de számos múzeummal, gyűjteménnyel, magángyűjtővel állunk kapcsolatban.

Kiállításainkat gyakran egészítjük ki tárlatvezetésekkel, illetve a pandémiás időszak előtt rendszeres múzeumpedagógia foglalkozásokkal. Ezt a jövőben, bár jelen gazdasági helyzet nem könnyíti meg törekvéseinket, szeretnénk újra elindítani. A foglalkozásokkal elsősorban a városi közoktatási intézményeket célozzuk (óvoda, általános és középiskolások, egyetemisták). Azt gondoljuk, **a REÖK küldetése egyértelműen az, hogy elérhetővé tegyük a kultúrához való hozzáférést, minél szélesebb körben ismertessük meg a hazai képzőművészet remekeit, valamint ösztönözzük a fiatalokat, úgy a művészeti ágak felé nyitásra, mint ahogy saját tehetségük kibontakoztatására.**

Fontosnak tartjuk, hogy minden korosztály, valamint a kulturálisan és/vagy társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok számára is elérhetővé tegyük a kiállítások látogatását. Igyekszünk minden kiállítás alkalmával legalább egy olyan napot biztosítani, amikor minden látogató ingyenesen tekintheti meg az aktuális tárlatot.

Öröm számunkra, hogy a kurátor hallgatók számára is kiváló helyszín a REÖK szakmai tapasztalataik gyarapítására. Betekintést nyerhetnek a kiállítások megszületésének, a rendezésnek, installálásnak minden folyamatába.

A színházhoz való csatlakozás után olyan aktivitásokat is kerestünk, amelyek összekötik a REÖK-öt a színházzal. Ilyen volt az a szabadtéren megrendezett, mintegy negyven plakátból álló tárlat, amely a 90 éves Szegedi Szabadtéri Játékok történetét mutatta be. A Szabadtéri évfordulójára egy különleges, 70 perces dokumentumfilm is készült, melyben a látványos archív felvételek mellett a fesztivál történetének legmeghatározóbb alakjaival készült

interjúkat is láthatta a közönség egy nyilvános vetítésen, a Belvárosi moziban. Az országsszerte elismert díszlettervező a Kisszínházba tervezett díszletet és ennek apropóján jött létre Bagossy Levente – Színház Térhódítás c. makett kiállítása a Reök-palotában.

A REÖK nem múzeum, nincs saját kiállítási anyaga, hanem egy kiállítótér, ami befogad tárlatokat, illetve időről időre teret ad független színházi előadásoknak is. És még sok minden másnak.

A kiállítások mellett a REÖK számos eseménynek adott otthont. Koncertek (Erkel sorozat), kamarakiállítás, könyvbemutatók, közönségtalálkozók, stúdiószínpadi előadás gazdagították a REÖK programkínálatát. Az összművészetiesség jegyében zenei programok, performanszok sora jelenik meg az év során a Reök-palota falai között. Nagyon jó kapcsolatot ápolunk a Bartók Béla művészeti karral, a hallgatók gyakran a REÖK-ben gyakorolnak, a kiállítási terekben. A galériába érkező látogatók pozitív megerősítése bizonyítja, hogy milyen jól megférnek a különféle művészeti ágak egymás mellett és milyen egyedi élmény érhető el így. Szintén a palota biztosít helyet a háromévente megrendezésre kerülő Nemzetközi Hárfaversenynek, de nagy népszerűségnek örvendenek az itt rendezett gitárkoncertek is.

A zenei élmény mellett minden évben több könyvbemutató, irodalmi est, felolvasó est várja az érdeklődőket. A REÖK 70 fő befogadására alkalmas Stúdiószínpadán kamara előadások, különleges hangulatú produkciók kerülnek színpadra, igazi csemege a különleges színházi élményre vágyó közönségnek. **Kitűzött célunk, hogy a továbbiakban is lehetőséget biztosítsunk független színházaknak, fiatal művészeknek a REÖK-ben való bemutatkozásra.**

A szecessziós épület népszerű rendezvényhelyszín Szeged szívében. Közönségtalálkozók, workshopok, vállalati rendezvények, sőt akár esküvői szertartások helyszíneként is választják. Természetesen elérhető a fotósok számára is, esküvői fotózásokra, épületfotózásokra, turisztikai, illetve építészeti kiadványokba történő fotózásra.

Szintén a pandémiás időszak szakított meg a Palotaséták hagyományát, de igyekszünk a jövőben havi egy alkalommal a Reök-palotát az érdeklődők számára bemutatni. Ilyenkor az esemény különlegessége, hogy olyan épületrészeket is bejárhatnak az érdeklődők, amelyek hétköznap, a képtár látogatásakor nincsenek nyitva.

A következő években az elmúlt másfél évtized következetes építkezését szeretnénk folytatni. Igyekszünk az intézmény tevékenységét horizontálisan és vertikálisan is szélesíteni. **Az elmúlt évben pályázati forrásból sikerült a lámpaparkunkat és a múzeumi installációs eszközeinket is fejleszteni.** A közeljövőben ennek további fejlesztésére nagy hangsúlyt szeretnénk fektetni, hiszen magas színvonalú kiállítások rendezésének ez alapvető feltétele. A jelenlegi technikai színvonal az ország egyik legjobban felszerelt intézményévé avatja a REÖK-öt, ennek megőrzése és fejlesztése a záloga, hogy megszerzett pozíciókat ne csak megőrizzük, hanem tovább is lépünk.

A lámpapark fejlesztése kiegészítője volt egy határokon átnyúló nemzetközi programnak. *WSCRout: Ismert nők a tudomány és kultúra területén – Élmény tervezés közös kulturális turisztikai útvonal és termékfejlesztés segítségével a Szerbia-Magyarország határmenti régióban* címmel valósítottunk meg és zártunk le egy hosszútávú együttműködést. Partnerek: Szegedi Nemzeti Színház, Dél-Alföldi Eurotender, Ifjúsági, Kulturális, Oktatási és Környezetvédelmi Egyesület, Újvidéki Városi Múzeum. A projekt fő célja a határon átnyúló turisztikai kínálat erősítése a kapcsolódó közös turisztikai útvonalak létrehozásával, amely növeli a látogatók számát, növeli a turisztikai élményt és népszerűsíti a tudományban és a kultúrában híres nőkhöz kapcsolódó kulturális örökséget.

Az idei évre tervezett kiállítások:

Időpont	Kiállítás
2023.03.17-2023.04.23.	Tömörkényes kiállítás
2023.04.29.- 2023.06.04.	Magyar Festők Társasága
2023.06.16.-2023.07.23.	Nyári Tárlat
2023.08.04.- 2023.09.24.	Aatoth Franyó kiállítása
2023.10.07.-2023.11.19.	Sárkány Győző "életmű" kiállítás
2023.12.01.-2024.01.28.	MAOE kiállítása

KOOPERÁLÓ – Színházpedagógiai alkotótér

(A közösség kitágítása, fiatalítás)

Mára egy nemzeti státuszú színház nem működhet önálló színházpedagógiai program nélkül. A színházi nevelési programsorozat, amely az elmúlt évtizedben nem csak utat tört magának az erre szakosodott társulásokon kívül a kőszínházakban is, hanem jelentősen

fejlődött és specializálódott is, az utóbbi években rendkívül fontos szerepet tölt be az intézmény életében és művészeti programjában.

A színházi nevelés kapcsán sok minden elérhető az online felületeken kívül már kiadványok formájában is, sőt, saját találkozója is van az ilyen típusú előadásoknak. Több budapesti és vidéki színház foglalkoztat főállásban olyan szakembert, akinek az ilyen programok szervezése, lebonyolítása a munkája. **Ezen a területen a Szegedi Nemzeti Színház az elmúlt 4 évben nagyot lépett előre.**

A színházi nevelési programok egyik fele a színház épületébe hozza el a diákokat, a másik fele viszont színházat visz a középiskolai tantermekbe. Legalábbis a kőszínházi programoknál ez a jellemző szemlélet. Az iskolákban bemutatott előadások nagy hatással vannak a diákokra. Az irodalom könyvből vagy szöveggyűjteményből megismert – főleg klasszikus – szerzők és művek nagyon távolinak tetszenek egy mai fiatal számára, nyelvezetük sokszor nehézkes, felépítésük, szerkezetük bonyolultnak tűnő. Az ilyen művek megismertetéséhez, a hasonló művek iránti kíváncsiság felkeltéséhez nagy segítséget nyújthat a diákokon kívül a pedagógusoknak is egy-egy osztálytermi előadás.

A szegedi színház műsorpolitikájában kiemelt hangsúlyt kapott a színházi nevelési programunk, a Kooperáló Színházpedagógiai Alkotótér, mégpedig egy ezen a szakterületen képzett szakember, Kállai Ákos hathatós munkájával. Munkáját a tagozatok irányítóival összhangban végzi, hogy a nevelési program szervesen illeszkedjen a műsor struktúrába, és együttműködik a marketing csoporttal és a szervezéssel is, hogy minél szélesebb körű figyelmet kapjon a színház ez irányú tevékenysége. Az osztálytermi előadások létrehozásában a művészeti állomány tagjai ugyanolyan módon vesznek részt, mint bármely más színpadi produkcióban.

A Szegedi Nemzeti Színház nélkülözhetetlennek tartja a színházi nevelés kultúráközvetítő, személyiség- és közösségépítő szerepét. **A teátrum 2018/2019-es évadában indult Kooperáló az ország egyik legsokoldalúbb színházpedagógiai alkotóterévé vált, ahol magas színvonalú és kivételesen színes programkínálattal várjuk a fiatalokat éppúgy, mint a felnőtteket. A vidéki kőszínházak között különösen egyedinek számít, hisz egy saját profillal rendelkező színházpedagógiai részlegről van szó, ahol német és angolszász színházi nevelési módszereket egyaránt sikeresen alkalmazunk.** Az elmúlt években összesen 12 754 résztvevője volt a Kooperáló programjainak, valamint sikerült aktív kapcsolatot kialakítani Szeged szinte összes közoktatási intézményével.

A Szegedi Nemzeti Színház elmúlt öt évének egykori és jelenleg is zajló színházpedagógiai programjainak bemutatása:

Klub alapú projektek:

Placc és Bázis: **Az általános- és középiskolás színjátszócsoporthoz célja, hogy a fiatalok egy szórakoztató légkörben bontakoztathassák ki személyiségüket, fejlesszék készségeiket, miközben a színházi alkotófolyamatra érzékeny, a színházat értő befogadókká és alkotókká válnak.** A közös alkotótevékenység eredményeként az elmúlt években több sikeres előadást is megvalósítottunk a csoportokkal, amelyek minden esetben a gyerekek ötleteire és érdeklődési körére épültek.

Szektor és Szövet: **A felnőtteknek szóló alkotóműhelyeink azoknak a 18 évnél idősebb érdeklődőknek szólnak, akik egy újfajta kulturális tevékenységet keresnek a tanulás vagy munka utáni szabadidejük eltöltésére.** A foglalkozások kiváló lehetőséget nyújtanak ahhoz, hogy a résztvevők a színházi világ gyakorlatai segítségével fejlesszék készségeiket, miközben közelebb kerülnek önmagukhoz és megismerkedhetnek másokkal. Míg a Szektor elnevezésű csoport a korábbi évek közösségi játéktereként várta a felnőtteket, ahol a regenerálódás volt a középpontban, addig a Szövet ebben az évadban indult önismereti alkotóműhelyként a lelki egészségfejlesztést tűzte ki céljául.

Szesszön: **A civil felnőtteknek szóló workshop-sorozat célja, hogy a havonta meghívott szakemberek egy-egy színházi műhely segítségével nyújtsanak gyakorlati betekintést különböző alkotói módszerekbe.** A tavalyi évadban pályakezdő drámapedagógusok tartottak foglalkozásokat, ebben az évadban pedig Szegedhez kapcsolódó független színházi alkotók ösztönöznek gondolkodásra és tapasztalatcserére.

Színházpedagógiai foglalkozások:

Összejátszó: **A közösségépítő foglalkozások általános- és középiskolások részére a tavalyi évad legsikeresebb foglalkozás-sorozata volt.** A visszajelzések alapján egy-egy ilyen élmény csökkenti az osztályközösség tagjai közötti konfliktusok kialakulásának esélyét, oldja a diákokban lévő stresszt és feszültséget, miközben támogatja az önálló és tudatos véleményformálást, a diákokban rejlő kreativitást, az egymás felé tanúsított figyelmet és elfogadást.

Körtér: **A többlépcsős színházpedagógiai foglalkozások során a résztvevő fiatalok a kreativitásuk segítségével fejleszhetik ki az előadásokkal kapcsolatos benyomásaikat.**

Különböző drámajátékokon és egyéb művészetpedagógiai munkaformákon keresztül járhatják körül az adott előadás formai és tartalmi jellemzőit. Egyes foglalkozásokba a színház művészei is bekapcsolódnak, akikkel a diákok közösen nyerhetnek élményszerű betekintést az alkotói folyamatokba. Az utóbbi évek tapasztalataiból kiindulva a programba igény szerint válogatjuk be a színház különböző produkciót, annak tükrében, hogy melyik előadás a legvonzóbb az adott osztályközösség részére.

Közösségi színházi projektek:

Szegedszombat: A Szegedi Nemzeti Színház és a Faktor Terminál összművészeti közösségi projektje a tavalyi évadban került megrendezésre. A Faktor Terminál és Szegedi Nemzeti Színház alkotócsapata (Schermann Márta rendező, Kállai Ákos színházpedagógus és Gimesi Dóra író) egy olyan közösségi színházi projekt elkészítésén dolgoztak, amely a szegedi boszorkányperek történelmi dokumentumait és legendáit a mai szegediek személyes vagy fikciós történeteivel szötte össze. **A projekt során közel 300 szegedi civil, diákok és felnőttek együtt végeztek közös alkotótevékenységet.** A folyamat része volt egy novellaíró pályázat, egy közösségi hangjáték, film és felolvasószínházi előadás létrehozása.

Özönvíz: A színház legújabb közösségi színházi projektjének próbái jelenleg is zajlanak. A készülő előadást ebben az évadban tervezzük bemutatni. A korábban említett Szövet elnevezésű önismereti alkotóműhely tagjaival egy olyan közösségi színházi program létrehozásán dolgozunk, amely ez esetben az 1879-es szegedi árvíz történelmi eseményeit és a csoport tagjainak sorsfordító életeseményeit állítja analógiába és dolgozza össze egy színpadi produkcióban. A közösség által létrehozott előadást májusban mutatjuk be a Szegedi Nemzeti Színház balett termében.

Tantermi előadások:

A színház korábbi hagyományait megőrizve az elmúlt öt évben is rendszeresen születtek nagysikerű osztálytermi előadások, melyek mind tartalmilag, mind formailag különleges színházi nevelési programok.

A 2018/2019-es évadban készült az Arany-óra c. előadás általános iskolások részére, amely Arany János életét dolgozta fel, valamint középiskolásoknak az Amikor eljön Godot c. darab, melyet Samuel Beckett: Godot-ra várva c. drámája nyomán készítettünk. Ugyanebben az évadban készült Csehov klasszikusa nyomán a SIRRÁLY c. produkció is, amely az eredeti mű egy rendhagyó kétszereplős feldolgozása volt.

A 2020/2021-es évadban készült a még mindig repertoáron lévő Fedezék c. fórumszínházi előadásunk, amely a Szegedi Nemzeti Színház és a Motiváció Műhely közös színházi nevelési programja. Az előadás fókuszában az elnyomás áll, központi kérdésként pedig arról gondolkodunk és játszunk a diákokkal, hogy miként tudják asszertív módon kezelni az osztályközösségeiken belüli nehézségeket.

A pandémiára és bezárásokra reagálva az ország egyetlen kőszínházaként egy páratlan sikerű online tantermi előadást hoztunk létre Töréspont címmel, melyet a Szegedi Szakképzési Centrummal együttműködve dolgoztunk ki. Az előadás a digitális oktatás nehézségeit dolgozza fel, miközben a tanárok és diákok közötti akadályok megoldására, a generációk közötti távolságok áthidalására érzékenyíti a fiatalokat. Programunkat ugyan online mutattuk be és játszottuk, ugyanakkor továbbfejlesztettük és azóta személyesen is lehetőségünk van játszani.

A 2022/2023-as évad egyik előadása a Szókratész elnevezésű produkció, amelyet tavaly mutattunk be és idén is nagy számban fogjuk játszani. Előadásunk során elsődleges célunk a diákokkal együtt gondolkodni arról, hogy a tudás miként függ össze az erkölccsel, az erkölcs pedig a boldogsággal. A folyamat során párhuzamokat igyekszünk teremteni a gyerekek hétköznapi és Szókratész filozófiai eszméi között.

Az idei évadban Família Kft. címmel egy vitaszínházi produkció létrehozásán dolgozunk, amelynek próbái már zajlanak, és amelyet márciusban tervezünk bemutatni. Az előadás a család fontosságának témakörét járja körül, egy pár családdá válásának történetén keresztül. Különböző élethelyzetekről beszélgetünk a vitaszínház formai lehetőségeit kihasználva, amelynek célja, hogy fejlődjön a fiatalok logikus és következetes gondolkodásmódja, továbbá, hogy erősödjön vitakultúrájuk és hogy képesek legyenek meghallgatni és elfogadni a sajátjuktól eltérő véleményeket is.

A színház elmúlt öt évében készült osztálytermi produkciók mindegyike a résztvevői színházi előadások formai követelményei szerint valósultak meg, amelyek során a diákok aktív, a történet cselekményét és gondolatiságát befolyásoló résztvevőivé váltak minden előadásnak.

További együttműködések:

Az idei, 2022-2023-as évadban SZTE ÁJTK joghallgatóinak Kortársaktól Kortársaknak elnevezésű munkacsoportjával együttműködve középiskolásoknak készülő foglalkozás-

sorozatot valósítunk meg, amely során hétköznapi jeleneteken keresztül vizsgáljuk a bántalmazás, az áldozathibáztatás, valamint a felelősség kérdéskörét.

Szintén az idei évadban lehetőséget biztosítunk a Kisteleki Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársainak, hogy rendszeres színházi nevelési workshopokon vegyenek részt, amelyek során a drámapedagógia személyiségfejlesztő és közösségépítő lehetőségeit járjuk körül.

Mindezek mellett az elmúlt öt évben számos színházi nevelési workshopot szerveztünk pedagógusoknak, akikkel a drámapedagógiai alkalmazásának tanórai módozatait vizsgáltuk.

Jövőbeli tervek:

Fontosnak tartjuk, hogy az eddigiekben megvalósított, közkedvelt és színvonalas színházpedagógiai programjaink a továbbiakban is folytatódjanak. Ugyanakkor újabb osztálytermi és közösségi színházi előadások létrehozását tervezzük, keresve a helyi- és országos szintű együttműködések lehetőségeit.

Terveink között szerepel egy havi rendszerességű vitaszínházi program-sorozat megvalósítása. A programot különböző társadalmi témákra építjük, melyekhez szakértők aktív bevonását tervezzük. A következő ifjúsági előadásunk egy összművészeti produkció, amely élő videóinstallációkra és a bábszínház bizonyos formaelemeire épül majd. A színházpedagógia mellett továbbra is fontos szerepet kap a lelki egészségfejlesztés, amely az önismereti folyamatok mellett irodalomterápiás alkalmakkal egészülnek ki.

Célunk továbbra is egy sokoldalú és magas színvonalú színházpedagógiai részleg fenntartása, amely méltón támogatja a csoportos alkotótevékenységet, az egyén és a közösségek kreatív lehetőségének kibontakoztatását, valamint a Szegedi Nemzeti Színház kultúráközvetítő szerepének küldetését.

Szeged – a kultúra, a szellem, az egyetemisták városa

Városunk országosan és nemzetközileg is elismert szellemi központja a Dél-alföldi régiónak. A külföldön is magasan jegyzett egyetemi képzés révén évente sok ezer diák fordul meg a nagy múltú Szegedi Tudományegyetemen tanulmányai révén. Szálláshelyeket bérelnek, étkeznek, utaznak, szórakoznak és mindezzel jelentős bevételt hoznak a megyeszékhelynek. Számos városi rendezvényt az ő jelenlétük generál. Képzésükön kívül számos más lehetőséget is kínál az egyetem, például szabadidejük hasznos eltöltése céljából. Az Őszi Kulturális Fesztivál és az Egyetemi Tavasz eseménysorozata több, mint két évtized óta pezsdíti fel a város

kulturális életét, számos színházi vonatkozású programmal. Ennek egyik kiemelkedően sikeres példája volt a pár éve közösen létrehozott *Tizenkét dühös ember* című színházi előadás.

Az egyetem és a színház között régi keletű és folyamatos az együttműködés: Hallgatói Önkormányzat, Kulturális Iroda, Klebelsberg Kunó Egyetemi Könyvtár, SZTE Alma Mater, MTA Szegedi Akadémiai Bizottság, Bartók Béla Művészeti Kar.

Szegeden mindig is a legnehezebben meghódítandó nézői célcsoportot jelentették az egyetemisták. Nagy létszámú, szellemileg friss fiatalok, tele nyitottsággal, felfokozott közösségi életvitellel, ugyanakkor tanulmányaiktól terhelt, időhiánnyal és esetleg anyagi gondokkal küzdve. A több ezer főt számláló közösség potenciális néző, jegy vagy bérletvásárló lehet.

A kérdés az, hogyan lehet elérni, hogy a felénk áradó információs zajban felkeltsük érdeklődésüket a színház iránt? A megfejtéshez vezető úton az első, legfontosabb kérdés, hogy mit adhat a színház ma egy egyetemista fiatalnak?

Az előadások megtekintése: közösségi élményt, intellektuális feltöltődést, szórakoztató kikapcsolódást. *Az előadások tartalmi mondandója:* segíthet megérteni a benne kavargó érzéseket, megoldást kínálhat a környezetében tapasztalt nehézségek feldolgozására, ismerős erkölcsi dilemmákat és gazdag emberi igazságot mutatva fel.

A cél az, hogy elérjük őket, behozzuk őket a színházba, és maradandó élményt nyújtva hosszútávon a színházhoz kössük őket, az ő képzeletüket, gondolkodásmódjukat is megragadó formában, tempóban, nyelven, vizualitással, érzékiséggel.

Mivel a hallgatók több éves képzésekre érkeznek, folyamatos jelenlétükkel éveken keresztül hozzájárulhatnak a színház látogatói köréhez.

Mit nyújtunk számukra? Színházunk a célcsoport számára kínálja az Universitas bérletet 3 nagyszínházi és 2 választható kisszínházi előadással a műfaji sokszínűség jegyében, különböző műfajú előadásokat kínálva. A tavaszi és őszi fesztiválokon pedig minden évben részt vesznek a színház művészei is, vagy éppen a színház nyújt teret egy-egy egyetemi rendezvénynek. **A fiatal generáció által „fogyasztott” médiumokban nyújtunk figyelemfelkeltő tartalmakat. Erre példa szoros együttműködő kapcsolatunk a helyi rádiókkal: Rádió88, Rádió1, Rádió7, ahol reklámok, interjúk, podcastok formájában juthatnak információkhoz.**

A Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Karának színpadi gyakorlat tanáraként szoros a kapcsolatom a Magánének tanszék diákjaival és tanáraival. A magánénekes hallgatókat igyekszem bevonni a színházi munkába (egy részük a színházi énekkar tagja), az idei évadban több hallgató bekerült a Bűvös vadász előadásunkba külső énekkari tagként, ezen felül pedig az általam tanított 4 évfolyam (BA I,II, MA I,II) számára kötelező feladat volt az előadás megtekintése és a látottakról egy szubjektív elemzés megírása.

Új irány: a külföldi diákok

Egyre több a külföldről érkező hallgató. Ők leginkább angol, német és francia nyelvű képzésekben vesznek részt. Melléjük sorolható az őket oktató külföldi tanárok száma. Számukra korlátozottabb a kulturális termékek elérhetősége, miközben ők nem utaznak gyakran haza szülővárosukba. A szegedi színházban jelenleg a Szegedi Kortárs Balett előadásait tekinthetik meg nyelvi korlátok nélkül.

Céljaink között szerepel a Szegeden tanuló külföldi diákok és tanárok integrálása nézőink közé, számukra angol nyelven létrehozott vagy feliratozott helyi előadásokkal, és angol nyelven készült, meghívott darabok bemutatásával. Ideális helyszín erre a Reök-Palota, ahol mind a stúdiószínpad, mind a kiállítóterek alkalmasak lehetnek ilyen produkciók létrehozására, bemutatására. De példaként szolgálhat a Szegeden tanuló külföldi, elsősorban kínai magánénekes hallgatók áriaestje is.

Ez a vállalás plusz feladatot jelent, de a befektetett munka hosszú távon:

- új nézői csoportot hoz
- további plusz jegybevételt generál
- növeli a színház közösségi szerepét és nemzetközi ismertségét, hiszen egy-egy diák éveken keresztül itt tanul, majd kulturális nagykövetként magával viszi a város hírét.

A külföldi diákokon kívül érdemes figyelni az ELI folyamatosan növekvő állományára, a kutatókra, családjukra is, mint potenciális nézői csoportra.

AZ ALAPMŰKÖDÉS

a szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelések

Mielőtt a működésről részletesebben írok, fontos rögzíteni az elmúlt éveket meghatározó tényeket:

Amikor 2018 július 1-én átvettem az intézmény vezetését, a Szegedi Nemzeti Színház „csak” a Nagyszínház és a Kisszínház működtetését jelentette, a dorozsmai díszletgyártó és raktárbázissal, a több tucat szolgálati lakással és a Jegyirodával. 2020. március közepén a világszintű Covid járvány miatt be kellett zárunk a színház kapuit bő két hónapra. 2020. november közepén a Covid járvány második hulláma miatt be kellett zárunk a színház kapuit 2021. május közepéig, közben 2021. február közepétől április végéig kinevezést kaptam a Szegedi Szabadtéri Játékok és Fesztivál Szervező Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatói feladatkörére, az összevonás irányítására. 2021. május 1-vel beolvadt a Szabadtéri Játékok és a Regionális Összművészeti Központ minden kötelezettségével, munkatársaival, épületével, eszközével és alapvető támogatásával a színház intézményi működésébe. A szomszédunkban zajló háborús helyzet okán 2022. július közepén energia-veszélyhelyzetet hirdetett a kormány, majd a drasztikusan megemelkedett energia árak miatt Szeged MJV Közgyűlése 2023. januárjától elrendelte az intézmény épületeinek bezárását a Kisszínház esetében másfél, a Nagyszínház és a Reök-palota esetében 2-2 hónapra.

Az alapok

A Szegedi Nemzeti Színház önkormányzati fenntartású intézmény, a Dél-Alföld legnagyobb művészeti műhelye, számos mutató szerint az ország egyik legnagyobb színháza, melyben a dráma, az opera és a balett (ez önálló, külön szervezetként) egyaránt komoly társulattal rendelkezik. **Két állandó és 2 szezonális szabadtéri játszóhelyen fogadjuk nézőinket: Nagyszínház 670 fős, Kisszínház 260 fős, Dóm téri színpad 4000 fős, Újszegedi Szabadtéri Színpad 1300 fős nézőtérrel. Ezekhez társul a Reök-palotában található mintegy 70 főt befogadni képes stúdiószínpad. A színház mindegyik játszóhelye az adottságoknak megfelelő önálló produkciókkal jelentkezik, a Regionális Összművészeti Központban kiállításokat, stúdió előadásokat szervez, továbbá Kooperáló-Színházpedagógiai alkotótér néven önálló színházpedagógiai programot működtetve – többek között – középiskolákban osztálytermi előadásokat hozunk létre.**

A Szegedi Nemzeti Színház küldetése, hogy a három tagozat együttes jelenléte által megvalósult művészeti potenciált felhasználva a legmagasabb színvonalú színházművészeti

alkotásokat hozza létre, a város szellemi és kulturális központ jellegének megfelelően a Dél-Alföld és a szomszédos magyarlakta területek, ezzel az egész nemzet javára.

Az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény alapján a Szegedi Nemzeti Színházat az I. kategóriába sorolták be. A Nemzeti Erőforrás Minisztériummal megkötött közszolgáltatási szerződésünk megalapozta, hogy az Emtv. új minősítési kategóriái közül a legmagasabb, „nemzeti” kategóriába kerültünk.

Színházunk működésének több meghatározó alappillére van:

- Közszolgáltatási szerződés – minisztérium kontra színház
- Közös működtetési megállapodás + Támogatói okirat – minisztérium kontra fenntartó önkormányzat
- Közreműködői szerződés – fenntartó önkormányzat kontra színház
- Előadó-művészeti törvény
- Alapító okirat
- Szervezeti és Működési szabályzat
- Szeged MJV önkormányzat költségvetésének végrehajtási szabályairól szóló önkormányzati rendelet
- Munka törvénykönyve
- Polgári törvénykönyv

Ezekon kívül számos más kormányzati, önkormányzati és saját, intézményi szabályzat, illetve alkalmi főigazgatói utasítás keretei határozzák meg mindennapi munkánkat. Ezek ismerete, betartása, betartatása és frissítése mentén lehet csak szabályszerűen és hatékonyan irányítani a különböző területi egységek koordinált munkavégzését.

Különösen hangsúlyos ez egy ekkora intézménynél, ahol mintegy 220 munkavállaló, és több tucat évados megbízási szerződéses jogviszonnyal foglalkoztatott munkatárs alkotja a teljes társulatot és ahol 2 kőszínházi, 1 stúdiószínházi, 2 nyári – ebből 1 állandó és 1 ideiglenes – szabadtéri helyszín, 1 saját raktár és gyártóbázis, 1 összművészeti kiállítóter, 1 jegyiroda, 2 épületben mintegy 30 szolgálati lakás, több (köztük 2 nagy szabadteris) raktárhelyiség tartozik a színház égisze alá.

Működés

A munkaszervezésnek két meghatározó iránya van. Egyik a mindennapi adminisztrációs, üzemeltetési terület, a másik a művészeti program lebonyolítását támogató produkciós (művészeti, koordinációs, műszaki, gyártási, marketing) terület.

Az adminisztrációs terület feladat végzése elsősorban a hétköznapokon, az általános munkaidőben zajlik, elsősorban a hivatali, irodai helyiségekben, az elmúlt időszakban már részben otthoni munkavégzéssel kiegészülve. Üzemeltetési munkatársaink felügyelik az épületek üzemi, közönségforgalmi területeinek, próbahelyiségeinknek működését, karban tartják azokat. Az állomány többnyire sok éves tapasztalattal rendelkező munkatársakból áll, de nehézséget jelent a megüresedő helyeken az utánpótlás biztosítása, elsősorban anyagi okok miatt.

Hasonló nehézséget okoz a produkciós területen is a megfelelő tapasztalattal bíró szakemberek esetleges hiánya az egyre több nyugdíjas korú vagy a felé tendáló munkavállaló miatt. A színházi szakmák vagy hiányszakmákká válnak a képzési lehetőségek szűkülésével vagy az alacsony egzisztenciális biztonság veti vissza a jelentkezőket. Megoldásként igyekszünk házon belül fejleszteni munkatársaink tudását, illetve a meghatározott bérkeretből juttatott béreken kívüli juttatásokkal, plusz feladatok biztosításával egzisztenciálisan is motiválni a munkatársakat.

Komoly probléma a munkakörülmények amortizációja például a díszletgyártó és raktár bázisunkon, ahol az épületek műszaki állapota olyan, hogy azok energiahatékonysági felújítása is gazdaságtalan lenne, eredményesebb volna egy új bázis kiépítése. **Ugyanakkor előny, hogy saját gyártó műhelyeink vannak, ahol a díszletek kivitelezése, javítása, átalakítása teljeskörűen meg tud valósulni. A jövőre nézve a megújítás, az energetikai hatékonyság növelése az Európai uniós fejlesztési, pályázati források vagy egyéb határokon átnyúló vagy a regionális fejlesztéseket támogató programokból biztosított összegek elérésével, lehívásával valósítható meg.** Ebben legfontosabb partnerünk a fenntartó önkormányzat és annak városfejlesztési osztálya, nem csak azért, mert minden ingatlanunk városi tulajdon – a színház kezelésébe adva –, hanem a kiterjedt pályázati kapcsolatrendszere okán is.

Színpadtechnikai eszközeink állapota helyenként kritikus, ezen eszközök nagy része 15-20 évesnél idősebb, az alkatrész ellátásuk bizonytalan, szervizelésük nehezen megoldható. Mivel új eszközök beszerzése a jelenlegi gazdasági helyzetben nem prognosztizálható, ezért rizikót hordoz hosszútávú üzemeltetésük. Rész egységenként

igyekszünk folyamatosan javítani ill. cserélni az amortizálódott eszközöket. A néhány éve elindított országos színház felújítási sorozat sajnos megtorpant, ugyanakkor a 139 éves színház utolsó rekonstrukciója óta 36 év telt el.

Beruházások, felújítások alakulása

A Szegedi Nemzeti Színházat egy hosszú rekonstrukció után 1986. októberében adták át, azóta 2012-ben történt nagyobb volumenű felújítás, amikor önálló kazánt kapott, kicserélték a nyílászárókat és megújították a fűtési rendszert. **A Színház törekszik a korábban sok évig elmaradt ingatlan rekonstrukciókat, állagmegóvásokat elvégezni, amelyek időnként már a napi működést veszélyeztetik, továbbá törekszik az energiafelhasználás csökkentésére, ezért folyamatosan és lehetőségeihez mérten igyekszik energiatakarékos berendezéseket vásárolni, illetve az elavult berendezéseket lecserélni. Ezeket a beruházásokat részben saját bevételből, részben céltámogatásokból biztosítja.**

2018. I. félévében összesen 5.344 ezer Ft beruházás történt a Színházban, 2018. II. félévében a beruházás már 17.987 ezer Ft volt. 2019. évben folytatódtak a beruházások 34.064 eFt értékben. Folyamatos az elavult munkaeszközök cseréje és beszerzése. Az utóbbi két évben a fejlesztések állománya – a szabadtéri feladatainak átvételével együtt – elérte a nettó 218 millió forintot.

Beruházások és Felújítások alakulása (adatok Ft-ban, nettó értékben)			
2017. év	8 089 000		
2018. év	23 331 000		
2019. év	34 064 000		
2020. év	34 530 000		
2021. év	86 000 000	ebből szabadtéri:	30 900 000
2022. év	132 393 000	ebből szabadtéri:	98 180 000

Kiemelt szempont volt számomra, hogy a saját bevétel egy részét visszaforgatva, illetve pályázati támogatásokból vagy fenntartói hozzájárulásból technikailag is fejlesszünk, hiszen csak folyamatos fejlesztéssel, beruházással lehet a kor igényeinek megfelelő módon dolgozni és a munkatársak munkakörülményeit javítani. Az elmúlt évek (2018 ősz-2022 ősz) legfontosabb fejlesztései:

- Stratégiaileg meghatározó és a mai napig fennálló új támogatói kapcsolatot létesítettünk a szegedi Toyota Kováccsal, aminek köszönhetően **a színházi jármű flotta amortizált és elavult gépjárműveit kedvezményesen új, környezetkímélő furgonokra cseréltük, erősítve zöld színházi elköteleződésünket.**
- Önkormányzati támogatással: **10 lakást újítottunk fel az IKV közreműködésével, amiket be is rendeztünk vendégművészeink számára**
- Önkormányzati támogatással **új teherautót vásároltunk**

- A dorozsmai díszletraktár nagy felületű tetőfelújítása után több raktár épület és a lakatostár tetejét is rendbe hozattuk
- Idős és nehezen közlekedő nézőinkre tekintettel korlátot helyeztünk el a főbejáratnál és külön büfészigetet hoztunk létre az első emeleti páholyszint foyerban
- Folyamatosan fejlesztjük számítástechnikai eszközeinket az irodákban, új beléptetési leolvasók kerültek a kőszínházba és a szabadtéri nyári helyszínekre
- A próbatermekbe, irodahelyiségekbe új, energiahatékony világítás került, új székek, új hangfalak
- **Új digitális hangpult került a Kőszínházba, új rivalda lámpák a Nagyszínházba**
- **Új higiéniai rendszert szereltettünk fel az üzemi és a nézőforgalmi szárnyakban**
- **Új kamerás megfigyelő rendszert építettünk ki a Nagyszínházban, Kőszínházban és a dorozsmai bázison**
- Szolgáltatás fejlesztésként új néző tájékoztató tv monitorok kerültek az előcsarnokba
- Hangosítás: **új, 24 csatornás mikroport rendszer került a Nagyszínházba, 12 db-os új mikroport rendszer a Kőszínházba**
- **Az operatározat és a zenés produkciók részére 1 új Yamaha B1 és több alig használt, de újszerű állapotú pianínót szereztünk be**
- A varrodák részére: vasalóasztal, gyorsvarrógépek, új székek, új légkondicionálók
- Az asszisztensek számára tableteket vásároltunk a hatékonyabb munkavégzéshez
- **Széchenyi tér 8. alatti raktárhelyiséget felújítottuk irat- és jelmezzraktárrá**
- **A nagyszínházi két liftet újakra cseréltük**
- **A Reök-palotában megújítottuk a speciális, kiállításokhoz kialakított lámpaparkot és beszereztünk 9 nagy monitort Interreges pályázati forrásból**
- **Az Újszegedi Szabadtéri Színpadra új színpadi fedés készült önkormányzati támogatásból, ami lehetővé tette az új nyári koncert sorozat lebonyolítását.**

Munka szervezés

A szegedi színházi munka nem csupán szezonális, ahogyan a legtöbb kőszínház vagy a legtöbb szabadtéri színház esetében, hanem folyamatosan zajlik egész évben, a kettős színházi feladat okán, amihez hozzátársul a szintén egész évben működő REÖK üzemeltetése és művészi programmal megtöltése. Ez a munkaszervezés, a munkaidőkeret optimális kihasználása miatt speciális odafigyelést és előre tervezést igényel, ami az elmúlt évek „dinamikusan változó gazdasági, társadalmi és szociális változásai” okán meglehetősen kihívások elé állította a vezetőséget és a munkatársakat. És ez az időszak nem ért véget.

A Szegedi Nemzeti Színház szervezésében zajló Szabadtéri Játékok lebonyolítása a korábbi működéshez képest meglehetősen megnövelte a szervezési feladatokat, a költségvetési kiadások és bevételek mutatószámait, a nézőszámokat és a szezonális feladatokat ellátó foglalkoztatottak számát. A nyári, időszakos munkarend számos

pontban eltér a kőszínházitól, amit az Mt., a Ptk. által meghatározott jogszabályi keretrendszerhez szükséges igazítani.

Az elrendelt bezárások okán 2020. tavaszán számos előre meghirdetett előadást és premiert szükséges volt áthelyezni, rosszabb esetben egy részüket le kellett mondanunk, így ez az időszak jelentős bevételkiesést okozott az intézménynek. Ennek hatására a 2021-2022-es évadra nem hirdettünk bérletet – sok más színházzal ellentétben – hiszen nem láttuk biztosítottnak a pandémiás helyzet elmúlását. Óvatosságunk minket igazolt, az évadot szeptember végi megkezdése után másfél hónappal meg kellett szakítani a második hullám miatt elrendelt újabb, mint később kiderült, sokkal hosszabb időtartamú zárva tartás miatt. Egészségileg, mentálisan, lelkiileg, anyagilag nehéz időszakon voltunk túl. A járvány szinte mindannyiunk életét megváltoztatta, megviselte, átalakította. Színházon belül és családi, baráti köreinkben számtalan tragédiával, súlyos betegséggel találkoztunk. Társulatunk tagjai közül 78 fő volt igazolt covid fertőzött. Folyamatosan vettük fel az oltásokat, párhuzamosan pedig zajlott házon belül is a tesztelések sorozata. A munka azonban akkor sem állt meg, több produkció is elkészült a zárt falak mögött, amiket a következő, 2021-2022-es évadban mutattunk be.

2020 tavaszától kezdve válságmenedzseléssé alakult az intézményvezetői feladatkör. Az elmúlt időszakban az ún. ágazati találkozó alkalmával megszületett több olyan munkacsoport, ami a kulturális intézmények, elsősorban a színházak (kiemelt, nemzeti, produkciós, befogadó, független), zenekarok, táncegyüttesek,...további működésének lehetőségeit, korlátait, együttműködéseit vizsgálták és olyan lehetséges utakat vázoltak fel, amikben az állam kiemelt gazdasági szerepvállalásának kérésén túl az intézményeknek önkorlátozó és az eddigieknél sokkal szorosabb együttműködésre sarkalló irányba szükséges elindulniuk, ha „túl kívánják élni” ez előttünk álló 1-2 évet. Ez önkorlátozó intézkedések bevezetését, fenntartói támogatói keretek szűkülését, a működési struktúra megváltoztatását vonhatja maga után.

A színházon belüli kommunikációban meghatározó a hírek áramoltatásának módja, főleg, hogy több szervezeti egységben, több helyszínen zajlik munkavégzés és nagy létszámú a társulat. A szűkebb vagy tágabb létszámú területi vezetőkkel tartott értekezletek, a tagozatok irányítóival történő egyeztetések, és a tagozatoknak vagy a társulatnak tartott vezetői tájékoztatók adják az alapot. **A személyes kommunikáción túl az intézményen belüli informatikai információs csatornák használata is segít** ebben: egységes email rendszer és a munkatársak elektromos elérhetőségének kiépítettsége, a szervereken tárolt adatok – megfelelően védett és becsatornázott – elérhetősége, az online próbatábla, a főigazgatói

tájékoztatások/utasítások elektronikus megjelenítése, stb. Színházunk tagjainak egységes, kedvezményes flottás mobilszerződést biztosítunk, aminek a keretében ingyenesen tudunk egymással beszélni.

Színházunk koordinációs, produkciós területén dolgozó munkatársak tapasztalata, szorgalma, munkabírása viszi előre működésünket, mégis a feladatokat irányítók számának a növelése szükséges volna néhány fővel a jövőben ahhoz, hogy kellő hatékonysággal és előre tervezetten valósulhassanak meg a produkciók és az azokhoz kapcsolódó adminisztrációs feladatok.

Munkavállalók védelme

A színházi közéletben tapasztalható konfliktusok okán fókuszált figyelem fordult a művészeti területen zajló munkára, annak emberi sérülékenységére. A biztonságos működés nem csak munka-, tűz- és balesetvédelmet jelent ma már, hanem a személyes kapcsolatok terén is kiemelten fontos, elsősorban az alá-főlé rendeltségi viszonyrendszer miatt is, ami a színházi munkavégzés egyik velejárója. **Színházunk** a vígszínházi példából és az ott összeállított anyagból kiindulva **létrehozta saját Etikai kódexét, ami 2022. május végétől már színházunkra szabottan életbe is lépett.** Az Etikai kódex érvényes valamennyi foglalkoztatottunkra, legyen az munkavállaló vagy szerződéses társulati tag. A hatálya kiterjed a Színház partnereire, a hozzánk érkező művészekre is.

TÁRSULAT

(a pályázó által megvalósítani kívánt művészeti koncepció, szakmai elképzelések)

Hiszek abban, hogy a néző számára vonzó és szakmailag érvényes színházat hosszútávon csak állandó társulattal lehet csinálni. Alkalmi formációk is képesek meghatározó előadásokat létrehozni, ám a színház közösségteremtő ereje akkor mutatkozik meg leginkább, amikor a nézők egy jól összeszokott társulattal folytatnak párbeszédet.

A Szegedi Nemzeti Színház társulatával találkozó rendezők visszajelzései alapján, olyan színészekkel találkoztak, akiknek a munkája messze túlmutatott a produkció kiszolgálásán: autonóm alkotótársaként számíthattak rájuk. Ezt a munkakedvet és szellemiséget mindenképp meg kell őriznünk, ugyanakkor nem lehet szó nélkül hagyni a fiatalok hiányát sem, ami a megoldandó problémák egyik legsürgetőbbje. A társulatban kevés a pályakezdő, márpedig a fiatal generáció friss energiái nélkül egy társulat sem képes hosszútávon megőrizni lendületét.

A szereposztások tekintetében pedig kiemelten fontosnak tartom azt, hogy egy évad során minden színész kapjon legalább egy olyan feladatot, amelyben feszegetheti saját határait. Ezt a határfeszegetés ugyanis a színészi fejlődés záloga.

Vezető művészeti munkatársak

Művészeti tanács

A korábbi évek művészeti működési modelljében a főigazgató a drámatagozat és az operatagozat vezetőjével közösen alakította, irányította a színház társulatát és művészeti programját, repertoárját. Ezt a modellt a jövőben meg szeretném változtatni és egy művészeti tanács által koordinált módon képzelem el. **A tanács öt főből áll, három színházrendező, egy karmester és a főigazgató alkotja a csoportot, akik a művészeti kérdésekben közösen döntenek. Ezt a lépést a komplexebb látásmódok összeadódása, a hosszútávú művészeti építkezéshez szükséges folyamatos együttműködés a társulattal indokolja.** A tanács tagjai munkavállalói jogviszonyban, főállásban kötődnének színházunkhoz. Rendszeresen részt vesznek mind a tagozatukhoz kapcsolódó, mind az operatív, vezetői értekezleteken, folyamatos kapcsolatot ápolnak a tagozatukkal, a tagozathoz kapcsolódó művészeti és műszaki területen dolgozó kollégákkal, művészeti titkárokkal. Adott művészeti eseményeken képviselik színházunkat, bővítik szakmai kapcsolati hálónkat, felkutatják a társulatunkhoz kapcsolható tehetséges művészeket, kiemelt módon a pályakezdő fiatalokat.

Drámatagozat

A Művészeti tanács tagjai, szerződtetett rendezők: Fábíán Péter, Koltai M. Gábor, Tárnoki Márk. Mindhárman diplomával rendelkező, gyakorló színházcsinálók. Azért ezt a fogalmat használom, mert nem csak rendezéssel foglalkoznak, hanem mindannyian végeznek pedagógiai munkát is, közép- és felsőfokú képzésben. Koltai M. Gábor és Tárnoki Márk jelenleg is tanára a Színház- és Filmművészeti Egyetemnek. Fábíán Péter és Tárnoki Márk társulat alapítóként megtapasztalta már az előadóművészeti közösség formálásának szépségeit és nehézségeit. **Mindannyian rendeztek az ország különböző színházaiban, széles látókörrel és szakmai kapcsolati tőkével rendelkeznek.**

Rövid bemutatás: Koltai M. Gábor, rendező, műfordító, esszéista

Kőszínházakban és független társulatokkal egyaránt dolgozott, többek között a nyíregyházi Móricz Zsigmond, a kecskeméti Katona József, a temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház, a budapesti Stúdió K és a Magyar Színházban, egyebek mellett Shakespeare, Goldoni, Kleist, Csehov, Szophoklész, Wedekind, Füst Milán, Arthur Miller, Tamási Áron, Weöres Sándor, Ibsen és Jeles András szövegeit vitte színre. Publikációiban és színpadon is foglalkoztatják az Erzsébet- és Jakab-kori szerzők bosszútragédiái, színpadra állította John Ford Kár, hogy kurva, John Webster Amalfi hercegnő és Thomas Middleton Asszony asszonyinak farkasa című rémdrámáját.

Oktatás:

- 2014-től színészmesterséget, színháztörténetet és drámaelemzést tanít a Színház- és Filmművészeti Egyetemen.

Elismerései, díjai:

- Fesztiválmeghívások: POSZT, Pécs (A kétféjű fenevad; 2007, Énekes madár, 2014); FNT, Bukarest (Gardénia, 2013); TESZT, Temesvár (Ahogy tetszik, 2011; Európa, Európa, 2014); Theater World, Brno (Ahogy tetszik, 2011); Deszka, Debrecen (Tragédia, 2010).
- A Danton-ügy c. munkájáért 2007-ben elnyerte Budapest Főváros Színházi Díját a „legjobb rendezés” kategóriában.

Fábíán Péter DLA, színész, író, rendező, művészeti vezető

2014-ben végzett a Kaposvári Egyetem színművész szakán. Benkó Bencével másodéves egyetemistaként megalapították a K2 Színházat, amelynek 2022-ig egyik vezetője, színésze, rendezője volt. A K2 Színház 2022-ben megszűnt. 2015-től a Színház- és Filmművészeti

Egyetem doktori iskolájának hallgatója volt. 2018-ban abszolutóriumot, 2021-ben DLA fokozatot szerzett. Elsősorban íróként, rendezőként dolgozott az elmúlt években országszerte, kőszínházakban (Szegedi Nemzeti, Pécsi Nemzeti, Miskolci Nemzeti, Győri Nemzeti, kaposvári Csiky Gergely) és független színházi területen (Stúdió K, MU, Szkéné, Jurányi, Trafó, Thealter, Ördögkatlan).

Díjai:

- Junior Prima-díj (2016)
- Színkritikusok díja, legjobb gyermek- és ifjúsági előadás: Antigoné (2018)
- „Legjobb drámaíró-díj”, Kortársasjáték, Győri Nemzeti Színház (2019)
- FESZ "Legígertesebb pályakezdő - díj" (2013)
- a Thealter Fesztivál Helyspecifikus Projektjének Fődíja (2012)
- Jurányi-díj: Mielőtt az éj leszáll! (2014)
- Vallai Fesztivál Különdíja: Yorick visszatér (2015)
- Magyar Művek Szemléje Fődíj: Hantocska (2017)
- Kecskeméti Színtár Fődíj: Caligula helytartója (2017)

Tárnoki Márk, színházrendező

Színházrendező zenés szakirány szakon végzett a Színház- és Filmművészeti Egyetemen 2019-ben. Szabadúszó színházi emberként több mint harminc előadást hozott létre. Dolgozott számos független és kőszínházi produkcióban. Rendezőként és színészként részt vesz a Kerekasztal Színház előadásaiban, dolgozott együtt a Maladype színházzal, 2012-ben pedig alapított egy fiatalokból álló új, magyar színházi társulatot, az FAQ-t. Óraadó tanárként színészmesterséget tanít a Nemes Nagy Ágnes színész II. képzésén és a Színház- és Filmművészeti Egyetemen.

Díj:

- Thealter – Junior Díj (2018) Félelem és fogcsikor

Zenei vezetés

A színház zenei vezetőjének, opera tagozatunk vezetőjének Dobszay Pétert kértem fel. Szegeden nem ismeretlen a fiatal, tehetséges és ambiciózus karmester neve, hiszen a Szegedi Nemzeti Színházban is vezényelte már a Szegedi Szimfonikus Zenekart.

Rövid bemutatás: A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen szerzett diplomát, mint okleveles zenekari karmester-művész és Klasszikus orgona előadóművész. Junior Prima díjas

karmester és orgonaművész, korosztályának egyik legfoglalkoztatottabb és legsokoldalúbb muzsikusa. Az Alba Regia Szimfonikus Zenekar művészeti vezetője és vezető karmestere, a Gazdagréti Szent Angyalok Templom és a Dohány utcai Zsinagóga első orgonistája és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem óraadó tanára. Korábban a Szolnoki Szimfonikus Zenekar állandó karmestere volt. Hazánkban dirigált a MüPa és a Zeneakadémia Nagytermében, továbbá a pécsi Kodály Központban. Visszatérő vendégkarmester a Magyar Állami Operaháznál, a Nemzeti Filharmonikusoknál, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarnál, az Óbudai Danubia Zenekarnál, a Pannon Filharmonikusoknál, a Győri Filharmonikus Zenekarnál, a Savaria Szimfonikus Zenekarnál, a Szegedi Szimfonikus Zenekarnál, a Miskolci Szimfonikus Zenekarnál, a Szolnoki Szimfonikus Zenekarral és a MÁV Szimfonikus Zenekarnál, koncerten dirigálta a Budafoki Dohnányi Zenekart és a Zuglói Filharmóniát.

Vendégkarmesterként rendszeres közreműködője a Budapesti Operettszínház előadásainak. Rendszeres egyházi felkéréseknek eleget téve gyakran vezényel oratorikus koncerteket, melyek során, olyan neves énekművészekkel dolgozott együtt, mint Kolonits Klára, Meláth Andrea, Pitti Katalin, Cser Krisztián, vagy Kováts Kolos. Színpadi műfajokban is otthonosan mozog, operákat éppúgy dirigál, mint musicalt és operettet.

2018-ban a Virtuózok komolyzenei tehetségkutató műsor győzteseinek teltházas koncertjét dirigálta a Papp László Budapest Sportarénában.

Fontosnak tartja a kortárszene jelenlétét a hangversenyéletben: rendszeresen dirigálja a STUDIO 5 zeneszerző formáció koncertjeit, karmesteri minőségében több Z-felvételt készített a Magyar Rádió számára, és számos különböző ösbemutató is fűződik a nevéhez.

Az operatagozatról

Az opera világot az elmúlt évszázadokban számos alkalommal temették már el – szóban –, gyakran tiszteletreméltó művészek, gondolkodók is. Az idő, a közönséget és a művészeket körülvevő történelem, a művek drámai tartalma, az előadói érzékenység és az új művek új hangja mindannyiszor megcáfolta őket. A zenés színházi műfajok királynője meghökkentő mértékű megújulási képességről tesz tanúbizonyságot újra és újra. Modern, friss és innovatív műfaj, egyedi lélekformáló és tartalomközlő erővel.

Nekünk előadóként a Szegedi Nemzeti Színházban megrázóan őszinte, sodróan szenvedélyes, kikerülhetetlenül személyes, ugyanakkor végtelenül átgondolt és aprólékosan kimunkált előadásokat kell adnunk, felmutatva a zenei és a színpadi koncepció teljes azonosultságát. Ez lehet az az út, ami vonzóvá teszi a műfajt és becsábítja

a nézőket. Nem csak a szegedi operabarátok, a műfaj iránt elkötelezettek számára szeretnénk izgalmas előadásokat kínálni, hanem minden olyan potenciális nézőnek is, aki eddig nem találkozott a műfajjal vagy csak áttételesen, pl: videófelvétel vagy mozi vetítés során.

Zenei oktatás, ismeretterjesztés

Feltett szándékunk, hogy az előttünk álló évadok alatt ismét újra intenzíven bevonjuk az operajátszás közönségének soraiba az ifjúságot, azon belül is kiemelten a középiskolás és egyetemista korosztályt. Ezt a Kooperáló színházpedagógusa, Kállai Ákos szakmai tapasztalata és az általa kialakított kapcsolati háló segítheti.

A megszólítás elsődleges eszköze a valódi, teljes értékű, nagyszínházi előadások frissessége kell, hogy legyen, a zeneiség, a drámai kérdésselvetések és a vizualitás terén is, azonban ez nem jelenti azt, hogy a műfajról szóló ismeretterjesztés felesleges volna. Éppígy fontos és előremutató feladatunk az is, hogy a műfajt elvigyük testközelbe, osztálytermekbe, szabadterre, olyan fizikai közegbe, ahol megszólíthatóak mindazok, akik maguktól nem éreznek indítást a kőszínházba szóló jegyvásárlásra.

Ezek a „kiküldetések” csak rövid és közvetlen magyarázatokat kell, hogy adjanak a hallgatóságnak, éppen csak annyit, hogy az elhangzó zenei részletek lélektani helyzetét megértessék, utána az alkalmak súlyponti pillanataiban a figyelmes fülek megragadása már a komponista és az énekes feladata – természetesen a zenei kísérettel együtt.

A ma tizenéves és fiatal felnőtt korosztály rendkívül kritikus a műviséggel szemben, kíméletlenül őszinte, meglepően gyorsan képes fellelkesedni, ugyanakkor nehezen viseli a vontatottságot. Korunknak a vizualitás terén megjelenő, mozi és filmvilág által indukált perfekcionizmusába már beleszülettek, figyelmüket pedig néhány másodperces, felvillanó videók kezdőképeinek milliói igyekeznek darabokra szedni, a nap huszonnégy órájában. Túl kevesen tapasztalták meg közülük, hogy egy színpadon megjelenő, hosszabb lelki folyamatot, annak minden árnyalatával együtt végig élni, olyan mélységű élmény, ami képes kipótolni sokszor meg sem fogalmazott hiányérzeteiket.

A jól játszott operaelőadások mindezt katartikus erővel képesek megadni nekik. Értő és partneri magyarázat hatására az operai időkezelést, annak irracionálisával együtt, pillanatok alatt el tudják fogadni, mert látják azt, cserébe micsoda felmérhetetlen eszköztárat kap a műfaj a lelki folyamatok ábrázolására.

JÁTSZÓHELYEK

(a színház adottságainak figyelembevételével a játszóhelyekre vonatkozó konkrét elképzelések, évadterv, produkciós terv)

A fentiekben leírt munka folytatásához, megvalósításához a motivációban megfogalmazott művészi irányelvek mellé csatlakozik az intézményvezetői racionalitás igénye.

A korábbi pályázati terveim szerint 2018 őszétől sikerült előbbre hozni a **köszínházi tervezésben** a havi műsorok kiadásának időpontját, a korábbi átlag 20-25 helyett 40-50 nappal az adott hónap első napja előtt. Ez nem csak a nézőknek jelentett előzetes tájékoztatást, elsősorban a bérletes előadások időpontjainak kiszámíthatósága okán, hanem stabilabb működést is eredményezett, hiszen megkönnyítette a heti munkarendek kialakításakor a próbák megfelelő elosztását a próbatermek és a színpadok között is, valamint lehetőséget adott a művészek számára, hogy ennek függvényében egyéb munkákat is el tudjanak vállalni. A pandémiás zárások időszakában a tervezhetőség szilárdnak hitt fogalma szétzilálódott, helyébe a bizonytalan előjelű újratervezés lépett.

A másik meghatározó területe a tervezési folyamatnak **az évadterv összeállítása**. Az évados műsorterv alakulását sok tényező befolyásolja. A műsorpolitika, a társulat összetétele, a rendezők, tervezők időbeosztása, a szereposztások megléte, az évad eleji és végi látogatottsági mutatókhoz és tervezetekhez igazodás, az esetleges koprodukciós partnerekkel való együttműködés, a gyártó műhelyek kapacitásának figyelembevétele. Ezekhez társult a kormányzati, fenntartói gazdasági és egyéb (pl: veszélyhelyzeti) intézkedésekhez történő igazodás

A fenntartó által elrendelt zárások (Nagyszínház: 2023. jan. 1-márc. 3., Kisszínház: 2023. jan. 1-febr. 15.) miatt az idei évadban tervezett bemutatókból szükséges volt többet elhagyni (ezek bérleteken kívüli premierek lettek volna) a bérletes bemutatók egymásra torlódnak és a nagy létszámú szereplőgárdák egyeztetési nehézségei miatt a színház jelenleg nem játszik kapacitásainak megfelelő számú előadást. A kötelező mutatószámok – jelen esetben az évi 280 előadás – Magyar Közlönyben megjelent módosításának megfelelően 30 %-kal csökkenthető a kötelezően játszandó előadásszám, amivel tervezhetőbbé és megvalósíthatóvá válik az évad lebonyolítása.

Technikailag a két fő kőszínházi játszóhely hasonló adottságokkal bír. A színpadi gépezetük használható, bár nem felel meg a 21. századi kihívásoknak, amelyek korszerűbb, mobilabb technikai apparátust igényelnének. Világítási parkjuk, hangosítási rendszerük folyamatos fejlesztés alatt áll.

A Nagyszínházon belüli Imre Zoltán balett-terem, alkalmi stúdió játszóhelyként való hasznosításához nem csak az előadások megfelelő színvonalú lebonyolításához szükséges technikai apparátus biztosítása megoldandó feladat, hanem a helyiség gyakorló és próbatermi használatának optimalizálása is, elsősorban az energiahatékonyság terén.

A színházi próbatermek, amelyek a Király Levente és Oberfrank Géza próbaterem elnevezést kapták, felújítása részlegesen megtörtént: új világítás beszerelésével, festéssel, új székekkel.

Hangsúlyos figyelmet érdemel a díszletgyártó és tároló műhelyek állapota. A hatékony és biztonságos gyártás és tárolás érdekében felújításra szorulnak az épületek. A jelmez raktárakban a beázás miatt az értékes ruhák állapota használhatatlanra romlik. Az épületek állagmegóvásán túl figyelmet érdemel az ott dolgozó szakemberek munkakörülményeinek javítása és specialitásából fakadóan értékes munkájuk elismerése.

A szolgálati lakások közül az egyik helyszínen, a Székely sori lakótömbben az elmúlt pár évben tíz lakás teljeskörű felújítását tudtuk elvégezni. Maradtak azonban még más szolgálati lakások ott és az Öthalom utcában is, amelyek felújításra szorulnak. Ez sürgető beavatkozásra szoruló feladat, hiszen társulatunk tagjainak életteréről van szó, vendégművészeinket szállásoljuk el ott. Az idei évad során öt szolgálati lakást vont el az önkormányzat, elsősorban állapot romlásuk okán, ennyivel csökkent kiadható lakásaink száma.

Néhány éven belül égetően szükségessé válik a Nagyszínház teljes műszaki felmérése ahhoz, hogy 3-5 éven belül megkezdődhessen az épület teljes körű rekonstrukciója. Ehhez komoly pénzügyi, műszaki és művészeti stratégiai tervezés szükséges, amit hamarosan indokolt lesz elindítani.

A felelősség - Művészeti, gazdasági és közösségi területeken.

Művészeti téren az egyik irányt az állandó **művészeti állomány** és a hozzá időlegesen csatlakozó vendégművészek, rendezők, tervezők csapata képviseli. Itt a fő feladat az ő művészi kiteljesedésük támogatása, az ehhez szükséges munkakörülmények biztosítása.

A másik irány a **nézőké**. Számukra széles skálájú, összművészeti jellegű repertoárt kell kínálnia egy vidéki teátrumnak, hiszen nem specializálódhat bizonyos műfaj vagy stílus irányába. A nézői rétegek eltérnek kor, iskolázottság, gazdasági helyzet, lakóhely szerint. Abban azonban megegyeznek, hogy a színháztól igényes szórakozási lehetőséget és/vagy intellektuális feltöltődést remélnek. A cél, hogy e kettő együtt járjon. Diszkrecionális jövedelmükből költenek a jegyekre, bérletekre, ezért elégedetlenek, ha úgy érzik, csalódást okoz nekik a színház. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy mindenáron a nézői kegy elnyerésére törekedjünk, hiszen a néző sem tudja pontosan, hogy milyen típusú, stílusú előadás fog belőle tetszést, katarzist kiváltani.

A nézői igények monitorozása ma már elengedhetetlen ahhoz, hogy a központi költségvetésből finanszírozott és fenntartott intézmény felelősen teljesíthesse közszolgálati feladatát, hiszen ha elveszíti a nézők bizalmát, akkor feladatát elbukja.

Harmadik téren a **színházi szakma** felé van felelősségünk, hiszen a színház alapvető funkciója magas színvonalú művészi produkciók létrehozása.

Céлом az, hogy a jövőben a művészeti program progresszivitásának megőrzésével és a munkakörülmények fejlesztésével az országos kínálatból kiemelkedő színvonalú előadások szülessenek, amelyek kivívják a szakmai körök figyelmét és emelik színházunk hírnevét.

A kulturális iparág, avagy a kultúra-gazdaság egyre hangsúlyosabb szerepet tölt be Európa szerte. Egy-egy nagyváros élhetőségét, kulturális szerepét már számos fórumon mérik, és ennek alapján rangsorolják helyét például a turizmus területén. Ez a szám minél közelebb van az élvonalhoz, annál több vendégre számíthat az idegenforgalomban, így kulturális élete gazdaságilag is mérhetően emeli a város közvéleményben elfoglalt státuszát.

A Szegedi Nemzeti Színház az egyik legnagyobb kulturális szervezet a városban és országos szinten is, így gazdaságilag is meghatározó szerepet tölt be. Művészeti produkciókat készítő és befogadó intézményként, valamint munkáltatói szerepkörben is.

Olyan gyorsan változik a világ, hogy vezetői területen ma már az a tulajdonság válik leginkább fontossá és hasznossá, hogy ki mennyire tud lépést tartani a változó társadalmi, szociális, gazdasági, jogi, művészeti és marketing áramlatokkal és mennyire képes a korszellemet behozni a falak közé.

Mióta befejeztem egyetemi képzéseimet, figyelem a változások folyamatait a profitorientált és nonprofit szektorban is. A kultúramarketing sok elemet emelt át az üzleti szféra területéről és azokat specializáltan tovább alakította a kulturális intézményi rendszer működési normáihoz igazítva. Ennek ma már tág horizontú, könnyen hozzáférhető szakirodalma van. Én is ebből a forrásból szereztem tudás alapot.

A színház főigazgatója egyben a HR vezető is. Az emberi erőforrással gazdálkodik. Ez érzékenységet és empátiát igénylő terület, hiszen a társulatban – akár a művészekről, akár a háttér dolgozókról van szó – számos konfliktust a személyes érzések generálnak. **Úgy lehetek eredményes, ha képes vagyok másokra figyelni, ha képes vagyok másokat inspirálni.** Az intézmény belső körén kívüli kapcsolatok is ekkor fejlődnek, és így tudom építeni az intézmény imázsát is.

A színpadon dolgozók élete

Az előadóművész tanulási folyamata nem érhet véget, amikor leszerződik egy társulathoz. **Biztosítani kell a kísérletezés és a képzés folytatását, amihez a pedagógiai érzékkel megáldott rendezők munkája és irányítása az egyik legerősebb alap, de workshopok, szakmai kurzusok szervezésével is előmozdítható a fejlődés.** Ha nincs karban tartva a művészek teste, szelleme és lelke, akkor nem várhatunk tőlük fejlődést, igazi szakmai áttörést; kénytelenek lesznek mindig az addig megtanult eszközökhöz nyúlni, ami könnyen válik modorrá az évek során. Folyamatos figyelem és támogató irányítás hiányában a színészek fejlődése nem garantált, a művész munkájában nem tud eleget tenni megfelelő szinten a karizmatikus rendezőknek és persze a szerepek kihívásainak sem.

Fontosnak tartom, hogy a társulat tagjai is tartsanak egymásnak valamilyen típusú képzést, ez a tánckar esetében már jól működik. Ha tanítani kezd az ember, akkor rákényszerül, hogy addigi tudását összegezze, ami máris ennek a tudásnak egy magasabb, tudatosabb szintjét jelenti. Az állandó műhelymunka lehetőséget teremt, hogy erősítse a közösségi összetartozást, elősegítse a bizalom kiépülését.

Ehhez kapcsolódik **a színházon belüli alkotói kezdeményezések inspirálása**, melynek révén színházunk tagjainak önálló alkotásai megjelenhetnek színházunk valamelyik színpadán, természetesen összehangolva műsorpolitikai irányunkkal. Példa erre a tánckar Peron-Swing előadása.

A háttérben dolgozók élete

A színház nem egy demokratikus műfaj, mégis törekedni szeretnék rá, hogy a háttérben dolgozók egyenrangúnak érezzék magukat a társulatban. Itt olyan speciális szakmák vannak, melyeket nem tanítanak szakiskolákban, képzésük a színházi gyakorlatban történik. Ezért ezek ritka és nagyértékű szakmák; felbecsülhetetlen jelentősége van egy-egy jó mesterembernek, aki a tapasztalatait át tudja adni a fiatalabb generációknak. Alkotótársaknak kell tekinteni őket és szeretettel, megbecsüléssel bevonni a tudásukat az előadások létrehozása során.

Évad és produkciók

A színház, főleg, ha nemzeti státuszú, nem lehet csupán szórakoztató központ, hiszen feladata ennél jóval többre predesztinálja. A műsorpolitikai döntéseket nem csak a közönség vélt vagy valós igényeihez való igazodás, a fenntartói szerződésekbe foglalt kötelező műfaji mutatók teljesítése befolyásolja, hanem a főigazgató és a művészeti tanács tagjainak szuverén művészi koncepciója is, aminek mentén kulturális missziót teljesítenek. **A színház művészeti koncepciója az, ami megkülönbözteti az egyik színházat a másiktól. Nem csak az épület stílusa, a nézőtér mérete, a technikai felszereltség, a társulat létszáma, hanem az a szellemi tartalom, amit közvetíteni kíván.**

A Szegedi Nemzeti Színháznak ugyanis – a város egyetlen kőszínházaként – **kötelessége kiszolgálni a város összes polgárának igényeit, a legfiatalabbaktól a legidősebbekig, a legkülönbözőbb érdeklődésű, háttérű társadalmi csoportokat.** Az egy rendkívül messzire vezető és izgalmas kérdés, hogy ezek a szerteágazó igények mennyire formálhatók, illetve mennyire teremthetők új igények. Tudja-e a néző, hogy mit akar látni, vagy a színházcsináló dolga rájönni, hogy mi kell a nézőnek? Azt hiszem, mindkettő igaz, ezért a nézői elvárás és az alkotói szándék összecsiszolása összetett és időigényes munkát igényel. Ebben az összecsiszolódásban az első és legfontosabb gesztus, hogy a nézőket megtiszteljük azzal, hogy minden előadás létrejöttének célját és értelmét keresünk, és semmit sem mutatunk be csak azért, mert kötelező ilyen és ilyen műfajú darabokat bemutatni, sem azért, mert egyszer már korábban valahol valaki megcsinálta és működött. Nem, nekünk minden előadás mögé valamilyen üggyel kell odaállnunk, ne pocsékoljuk azzal a nézők és a saját időnk, hogy biztonsági játékot játszunk. A biztonsági játékkal ugyanis elszalasztanánk a repertoár-építés legizgalmasabb mozzanatát: az új nézői igények megteremtésének lehetőségét, amely egyre árnyaltabb, színesebb évadokhoz vezethet.

Nemzeti identitásunk területi kulturális bázisa, ahol a magyar klasszikus drámairodalom – frissített szellemiségű – tovább örökítése és a kortárs szerzők műveinek interpretálása kiemelt cél akár színművek, akár zenés műfajok terén. Nagyon gazdag kincsestár áll rendelkezésre mindkét területen. **Mivel a legfontosabb a közös jelenünkben elérni és megszólítani a nézőket, ezért kiemelt feladatnak tekintem a kortárs ősbemutatók létrehozásának segítségét, ahogyan eddig is, hiszem, hogy kortárs nemzeti művészet nélkül nincs nemzeti kultúra.** Ékes példa erre az elmúlt 4 évad 7 kortárs magyar ősbemutatójának létrehozása. A darabfejlesztési kedv a további éveknél is része lenne.

Európában élünk, globális társadalomban, amiben könnyen és gyorsan áramlanak a kortárs külföldi drámairodalmi alkotások is. A világhálón gyorsan felhívja a figyelmet magára egy-egy új külföldön bemutatott sikeres mű, az ügynökségeken keresztül pedig hamar elérhetővé válnak a szöveggönyvek. A nézők és a művészek is szívesen találkoznak ilyen új bemutatóval, főleg, ha annak magyarországi bemutató színhelye Szeged. Erre is több példa volt nálunk (pl: Élet-ritmusra vagy a Nagyon, nagyon, nagyon sötét dolog). Továbbra is keressük azokat a darabokat, amelyek a Szegedi Nemzeti Színház színpadjain indulnak el magyarországi hódító útjukra.

Kőszínház

Az elkövetkező öt éves periódusra tervezett műsorkínálatban egyaránt megtalálhatók a fokozott érdeklődésre számot tartó vígjátékok, zenés darabok és klasszikus művek, és az utóbbi évek figyelmet érdemlő kortárs alkotásai. A cél minden előadásnál ugyanaz: minőségi élményt nyújtani. Ezen keresztül célunk nézőink körében a kulturális nivó emelése, az értékelvű, humánus gondolkodásmód terjesztése.

A darabválasztások során, a szereposztások elkészítésekor az egyik legfontosabb szempont, hogy előadóművészeink elégedettséget érezhessenek, ami nem könnyű egy 20-25-30 főt számláló színművész gárda kapcsán, mégis törekedni kell arra, hogy minden tagunknak jusson kvalitásaihoz mért olyan feladat, amiben kibontakoztathatja megszerzett tudását, és amiben lehetőséget kap arra, hogy fejlődjön. Különösen hangsúlyos ez a pályájuk elején álló színművészek számára, de az évtizedes tapasztalatokkal rendelkező művészeinkre is fókuszálni kell, mivel ők hatványozottabb élményt tudnak nyújtani és elmélyített játékokon keresztül is képesek átadni tudásukat.

Közeleg a szerződtetések időszaka. Februárra már a legtöbb rendező tudja, hogy milyen feladatokat és mikor vállal a következő évadban. Erre tekintettel **évadtervünk a rendezőkkel történő egyeztetés után még alakulhat, ezért is került be több cím egy adott műfajhoz.**

Műsorunkba olyan darabokat válogattunk, amelyekkel a Szegedi Nemzeti Színház közönsége már legalább egy generáció óta vagy egyáltalán nem találkozhatott a színház falai között. Fontos szempont volt a Nagyszínházba beemelni olyan népszerű prózai előadásokat, amelyek színpadra állításánál érvényesülhet az összművészeti koncepció.

ÉVADTERV 2023-2024:

Nagyszínház – 6 bemutató:

Zenés színmű: Norman-Stoppard-Hall: **Szerelmes Shakespeare**

Klasszikus opera: Puccini: **Manon Lescaut**

Gyerek előadás: Astrid Lindgren: **Harisnyás pippi**

Klasszikus opera: Beethoven: **Fidelio**

Gyerek előadás (zenés): Tallér Zsófia: **Leander és Lenszirom / Mátyás király vándorúton**

Kortárs balett

Kisszínház – 6 bemutató:

Kortárs világirodalmi: McDonagh: **Leenane szépe**

Ifjúsági-kortárs magyar: Fábíán Péter: **Barguzin**

Klasszikus világirodalmi: Brecht: **Kaukázusi krétakör** / Kleist: **Heilbronni Katica** /

Shakespeare: **Antonius és Kleopátra**

Magyar klasszikus: Bródy S.: **Tanítónő** / Tamási Á.: **Énekes madár**

Kortárs magyar ősbemutató: **felkérendő szerző**

Kortárs balett

REÖK – 2 bemutató

kamaradarab

verses-irodalmi

Az első bemutatók előtt már, majd az évadban igény és lehetőség szerint elszórva elmúlt évadi sikeres produciókat vennénk elő továbbjátszásként, amik között az operett mellett megjelenik a musical műfaja is a Nagyszínházban: *A padlás, Hegedűs a háztetőn, A denevér*. A Kisszínházban is több produció kerülhet át a következő évadra: *Egy csók és más semmi, Kakukkfészek, Rokonok, Macskajáték, Élve megégetve*.

Rendezőként továbbra is elsősorban azokra a szakmailag elismert, friss szellemiségű, kísérletező, progresszív alkotókra számítunk, akik visszatérő vendégei lehetnek a társulatnak több évadon keresztül is. Évadról évadra való visszahívásuk jelentheti a hatékony társulatépítő munka zálogát.

Rendezők, akikkel szívesen működnénk együtt az elkövetkező évadok során:

Koltai M. Gábor *(írásbeli szándéknyilatkozat mellékelve)*

Fábián Péter *(írásbeli szándéknyilatkozat mellékelve)*

Tárnoki Márk *(írásbeli szándéknyilatkozat mellékelve)*

Juronics Tamás *(írásbeli szándéknyilatkozat mellékelve)*

Szikszai Rémusz *(írásbeli szándéknyilatkozat mellékelve)*

Horváth Illés *(írásbeli szándéknyilatkozat mellékelve)*

Keresztes Attila *(írásbeli szándéknyilatkozat mellékelve)*

továbbá: Antal Bálint, Bagossy Juli, Béres Attila, Kárpáti Péter, Bodó Viktor, Hajdu Szabolcs, Alföldi Róbert, Pass Andrea, Szenteczki Zita, Sebestyén Aba, Fehér Balázs Benő, Mohácsi János, Szabó K. István, Sente Vajk, Szilágyi Bálint, Mészáros Tibor, Székely Kriszta

Az elkövetkező évadokban a következő darabok képezhetik a tagozatok műsorának alapját:

Drámatagozat:

Magyar művek:

Székely János: Mórok; Petőfi: Tigris és hiéna; Weöres Sándor: A kétfejű fenevad; Szabó Magda: Régimódi történet, Az ajtó; Tamási Áron: Énekes madár; Szép Ernő: Vőlegény, Patika, Igazgató (REÖK); Madách Imre: Az ember tragédiája; Bródy Sándor: A tanítónő; Csiky Gergely: A nagymama; Sánta Ferenc: Ötödik pecsét; Barta Lajos: Szerelem; Bartis Attila: Nyugalom; Vinnai András: Másikember; Hamvai Kornél: Castel felice; Térey János: Protokoll; Spiró György: Az imposztor; Presser Gábor - Varró Dániel - Teslár Ákos: Túl a Maszat-

hegyen; *Gimesi Dóra*: A mindentlátó királylány; *Weöres - Melis*: A holdbeli csónakos; *Füst Milán*: Catullus, IV. Henrik, Zongora-A lázadó (REÖK)

Világirodalmi művek:

Shakespeare: Macbeth / Hamlet / Sok hűhó semmiért; *Brecht*: Kaukázusi krétakőr / A szecsuáni jólélek; *Moliere*: Don Juan / Mizantróp; *Schiller*: Ármány és szerelem, Don Carlos; *Gorkij*: Éjjeli menedékhely; *Racine*: Phaedra, Andromakhé; *Gogol*: A revizor; *Csehov*: Platonov, egy felvonásosok (A medve, Leánykérés); *Goldoni*: Mirandolina / Két úr szolgája / Chioggiai csetepaté; *Bulgakov*: Mester és Margarita; *Dosztojevszkij*: Bűn és bűnhődés / A félkegyelmű; *Johann Nepomuk Nestroy*: A talizmán; *Agatha Christie*: Az egérfogó / Tíz kicsi néger; *Edward Albee*: Nem félünk a farkastól; *Harold Pinter*: Hazatérés / Évforduló; *Ionesco*: Különóra / Kopasz énekesnő; *Tom Stoppard*: Rosencrantz és Guildenstern halott; *Werner Schwab*: Elnöknök; *Thomas Jensen*: Ádám almái; *Martin McDonagh*: A párnaember / Leenane szépe, A kripli; *Hadar Galron*: Mikve; *Biljana Srbljanovic*: Sáskák; *Vaszilij Szigarjev*: Fekete tej; *Janne Teller*: Semmi; *Todd Strasser*: A hullám; *Middleton*: Átváltozások / Asszony asszonyinak farkasa / A bosszúálló tragédiája; *Arthur Miller*: Az ügynök halála

Zenés darabok:

L. Frank Baum - Harold Arlen - E. Y. Harburg: Óz, a csodák csodája; *Bertolt Brecht - Kurt Weill*: Koldusopera; *Lőrinczy Attila - Melis László*: A csoda alkonya; *Neil Simon - Hal David - Burt Bacharach*: Legénylakás; *Arisztophanész - Hamvai - Nádasdy*: Lüszisztraté; *Rejtő-Hamvai-Varró-Darvas*: Vesztegzár a Grand Hotelben; *Julian Crouch - Phelim McDermott - The Tiger Lillies*: Jógyerekek képeskönyve.

Kortárs felolvasószínházi előadás magyar művek mellett:

török, norvég, lengyel, svéd, francia, angol, német, orosz drámakötetek darabjai.

Drámaírók, akiket új színdarab írására felkérnénk, előzetes egyeztetés után:

Fábián Péter, Háy János, Szálinger Balázs, Tasnádi István, Kárpáti Péter, Varsányi Anna, Egressy Zoltán, Forgách András, Hamvai Kornél, Vinnai András, Gimesi Dóra, Závada Péter, Pass Andrea, Fekete Ádám.

Operatagozat

Opera:

Operák esetében fokozottan érvényes az, hogy milyen a művészeti állomány összetétele az aktuális évadra vonatkoztatva.

Erkel: Hunyadi László; *Donizetti*: A csengő, Lammermoori Lucia; *Benjamin Britten*: Lukrécia meggyalázása; *Puccini*: Manon Lescaut, és egyéb művei; *Verdi*: művei; *Mozart*: Varázsfuvola, *Bizet*: Carmen; *Bella Máté*: A tavasz ébredése; *Ránki György*: Az ember tragédiája

Operett:

Lehár Ferenc: Cigányszerelem, A mosoly országa; *Kálmán Imre*: Marica grófnő, Bajadér, Chicagói hercegnő; *Offenbach*: Párizsi élet; *Lajtai Lajos Békeffy István*: Régi nyár; *Zerkovitz Béla*: A szélhámoskirály, Csókos asszony; *Eisemann Mihály*: Fekete Péter; *Fényes Szabolcs*: Maya; *Jacobi Viktor*: Sybill; *Ábrahám Pál*: *Hawaii Rózsája*

Musical:

Fejes Endre: Jó estét nyár jó estét szerelem; *Hubay-Ránki*: Egy szerelem három éjszakája; *Sondheim-Wheeler*: Sweeney Todd; *Fenyő Miklós*: Hotel Menthol; *Wilder-Stuart-Herman*: Hello Dolly!; Cabaret; *Lionel Bart*: Oliver; *Dave Stewart - Glen Ballard - Bruce Joel Rubin*: Ghost; *Styne-Merill*: Van, aki forrón szereti

A drámatagozat, az operatagozat – a hozzá tartozó énekkar, tánckar –, a Szegedi Szimfonikus Zenekar és a Szegedi Kortárs Balett együttes jelenléte és közös működése olyan egyedülálló művészeti értéket képvisel, amelyet ötvözve rendkívüli produkciók születhetnek.

Együttműködő partnereink:

A **Szegedi Kortárs Balett** színházunkhoz kapcsolódik, bár szervezetileg elkülönül. Bemutatóik hangsúlyos részét képezik a színház műsorának. Ismertségük és magas színvonalú munkájuk révén a Szegedi Nemzeti Színház is profitál. Vezetőikkel eddig is harmonikus volt az együttműködés, ezt kívánom erősíteni a jövőben is, lehetőség szerint folytatva a közös produkciók létrehozásának láncolatát.

A **Szegedi Szimfonikus Zenekarnál** is most zajlik a vezetői posztra kiírt pályázat. Gyüdi Sándor igazgatóval beszélgetve tájékozódtam a színház és a zenekar további együttműködésének feltételeiről és a lehetőségekről.

Az operák, operettek, musicalek és a zenés darabok minőségi megszólaltatásán túl az összművészetiség jegyében a drámatagozattal való közös munkában is gondolkodunk. Folytatódna a zenekar bérletes koncertsorozata is. A két felnőtt és két gyerek bérlet előadásai továbbra is kiemelt darabjai lesznek a színház repertoárjának.

Kövér Béla Bábszínház

A bábszínház jelenléte színházunk és Szeged kulturális életében és egyre erőteljesebben van jelen. Több produkciónk kapcsán is együttműködtünk (Nagyon, nagyon, nagyon sötét dolog, 1984, Dömötör gála) és folytatni is kívánjuk ezt, adott produkció esetében szorosabb kapcsolattal, a két társulat tagjainak közös munkájával.

Filharmónia

Továbbra is helyet kapnának a Tisza bérlet előadásai a színházban. Műsoruk nyitottsága vonzó programot kínál, a Szegedi Szimfonikusokon kívül budapesti és országos hírű zenekarok közreműködésével.

Szabadtéri Játékok

Az évados műsorterv alakulását több tényező befolyásolja, mint a kőszínház esetében. A pénzügyi tervezés, a források elérhetőségének feltérképezése, a műsorpolitika összetétele, a koncertek szervezése, az esetleges koprodukciós partnerekkel történő egyeztetések folyamata, a rendezők, tervezők időbeosztása, a kormányzati, fenntartói gazdasági és egyéb (pl: veszélyhelyzeti) intézkedésekhez történő igazodás, a beszállító partnerekkel zajló megállapodások megléte, a beszerzési és közbeszerzési eljárások lefolytatása, a gyártó műhelyek kapacitásának figyelembevétele.

A két játszóhely részben elkülönül adottságai és befogadóképessége okán, mai összeköti azokat, az a színházi produkciók bemutatása. A Dóm téri színpadon, elsősorban a nézőkutatás eredményeire támaszkodva, a jegyvásárlói preferenciák mentén zajlik az évad tervezése. Mivel a Szegedi Nemzeti Színházhoz tartozik a fesztivál, ezért a műsor összeállításánál már nem kényszerítő erejű hozzáállás az, hogy minden műfajból kínáljon bemutatót/előadást, hiszen azok a rétegműfajok, amelyek – az elmúlt évtized mutatószámaira

hagyatkozva és a nézői preferencia szokások változása okán – nem képesek több (legalább 2) estén megtölteni a Dóm téri 4 000 fős nézőteret, akkor képezhetik részét az oda tervezett programnak, ha a fesztivál finanszírozása megfelelő keretet biztosít ahhoz, hogy ne kereslet alapú, piacorientált szemlélet alapján álljon össze a műsor. **A kőszínházi kínálatban megtalálható az opera, az operett, kortárs tánc műfaja, a prózai előadásokról nem is beszélve. Ezeknek a műfajoknak a Dóm téri bemutatása fontos művészeti igény a jövőben is, ugyanakkor az elmúlt évek gazdasági tervezésének, a források elérhetőségének és lehívhatóságának bizonytalansága a nézői érdeklődéssel párhuzamba állítva megmutatta azt, hogy bizonyos műfajok (opera, néptánc, próza) nem rentábilisak, sőt, komoly investíciót igényelnek, amihez fixen tervezhető költségvetési mutatószámok szükségesek, miközben a befektetett munka és az előadásszám nagyon nem arányos az előadások számával és az elérhető jegybevétellel.**

A pályázat Gazdaság című fejezetében megtalálható és részletesen látható pl. a többlettámogatási pályázatokból származó bevételek elmúlt két évi negatív alakulása, ami ráhatással volt a fesztivál 2021. és 2022. évi lebonyolítására és a 2023. évi Dóm téri program tervezésére. Ehhez társult a pandémiás időszakból fakadó jegyvásárlási szokások megváltozása (a korábbi elővételes vásárlások kitolódása a meghirdetett előadások közelébe) és a lakosságra nehezedő gazdasági helyzettel (energiaár emelkedés, inflációs növekedés) járó bizonytalanabb kimenetelű tervezés.

Mindezekkel együtt a 2023. évi meghirdetett nyári program jegyeladásai jól indultak, a meghirdetés napján bevételi rekordot döntöttünk, mindössze 8 óra alatt. Mindkét helyszínünkön a programmal járó kiadások mértékéhez igazítottuk a jegyárakat, amiket a műsor meghirdetése előtt megemeltünk a piachoz és a gazdasági tendenciákhoz igazítva. Jelen pillanatban 350 millió Ft értékben keltek el a jegyek a Dóm téri előadásokra és az újszegedi koncertekre.

A jövőbeli tervezés fenti szempontrendszer alapján elsősorban a musical, az operett, a zenés vígjáték műfaja adhatja a gerincét a Dóm téri műsornak, amiben kiemelt törekvés a saját – kortárs magyar vagy külföldi – ősbemutatók és magyarországi bemutatók létrehozása. Ezek mellett érdemes nyitni a látványosságot, attrakciót kínáló összművészeti produkciók felé is, amennyiben a Szabadtéri Játékokon történő magyarországi bemutató élvez prioritást. Amennyiben a tervezhetőség gazdasági keretei előre láthatóak, akkor a nemzetköziség felé történő nyitás is fontos prioritás, ami nem szorítkozna egyes fellépők vagy alkotók meghívására (a nemzetközi piacon mozgó művészek tiszteletdíja jóval magasabb a hazaiaknál), hanem intézményi szintű

együttműködések jelent. A Szegedi Szimfonikus Zenekar Ajándékkoncertje is meghatározó programja volt és lesz a Dóm téri estéknek.

Az Újszegedi Szabadtéri Színpad a nyári esti kikapcsolódásra szánt, könnyedebb stílusú, vagy zenés műfajú előadások terepe a maga 1 300 főt befogadni képes nézőterével. 2022-ben újdonságként egy koncert sorozatot indítottam el, ami teltházias estékkel bizonyította, hogy az igényes könnyűzenének helye van az újszegedi ligetben az idei nyári szezonban és akár a következő években is.

A vígjátékok, színművek vagy zenés előadások mellett az opera is helyet kapott az újszegedi színpadon a korábbi években, erre példa a 2021. évben a Szöktetés a szerájból, amit később beemeltünk a színház programjába. Keresem a lehetőségét annak, hogy a 2023. évi újszegedi színházi programban megjelenjen az opera és a néptánc műfaja is.

A jövőbeli tervezést tehát erősen meghatározza a fenntartói finanszírozás alakulása, az opcionálisan elnyerhető pályázatok megjelenése, az azokból kinyerhető támogatások mértéke, ütemezése, a jegyár politika alakítása és az esetlegesen bevonandó koprodukciós partnerekkel való együttműködés feltétel rendszere.

Koprodukciós partnerek:

A többi nemzeti színházzal, a régió és Budapest színházaival, de más partnerekkel is keressük az együttműködési lehetőségeket közös produkciók létrehozása vagy elkészült előadások meghívása terén mind a kőszínházi, mind a szabadtéri színpadokra tervezve.

A pályázat kapcsán együttműködő szakmai partner szervezeteink:

- Szegedi Kortárs Balett *(együttműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Szegedi Szimfonikus Zenekar *(együttműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Szegedért Alapítvány *(együttműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Móra Ferenc Múzeum *(együttműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Szegedi Tudományegyetem Rektori hivatal *(együttműködési nyilatkozat mellékelve)*
- SZTE BBMK *(együttműködési nyilatkozat mellékelve)*
- SZTE BTK *(együttműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Szegedi Rendezvényközpont – IH *(együttműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Szent-Györgyi Albert Rotary Klub *(együttműködési nyilatkozat mellékelve)*

- Átrium *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Miskolci Nemzeti Színház *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Nemzeti Táncszínház *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Győri Nemzeti Színház *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Debreceni Csokonai Színház *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Magyar Állami Népi Együttes *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Magyar Nemzeti Táncegyüttes *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Tatabányai Jászai Mari Színház, MOST Fesztivál *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház, VIDOR Fesztivál *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Szabadtéri Színházak Szövetsége *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Veres1 Színház *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Játékszín *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Madách Színház *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- eSzínház *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- Szerb Nemzeti Színház, Újvidék *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*
- PS Produkció *(együtműködési nyilatkozat mellékelve)*

GAZDASÁG

(gazdasági stratégia a pályázatban megjelölt szakmai koncepció megvalósításához)

A gazdálkodás, a költségvetés tervezése és végrehajtása az ellátandó kötelező alapeladatokhoz mérten a gazdaságosság, a hatékonyság és eredményesség kritériumainak – valamint a feladat ellátás formájának és szervezeti kereteinek – figyelembevételével történik, biztosítva a bevételek közgazdasági megalapozottságát, valamint azt, hogy annyi kiadás kerüljön megállapításra, amennyi a közfeladatok ellátásához indokoltan szükséges.

Az intézmény 2022. évi költségvetésének fő előirányzatai:

bevételi és kiadási előirányzat: 3.513.048 e Ft, ebből

- önkormányzati támogatás: 1.182.678 e Ft,
- állami támogatás: 683.100 e Ft,
- saját bevétel: 1.647.270 e Ft

Bevételek

A Szegedi Nemzeti Színház, mint költségvetési intézmény legfontosabb forrásai a központi (állami) támogatás, a fenntartói (önkormányzati) támogatás és a saját bevétel, ezen belül is leginkább a saját jegy- és bérletbevétel, bérleti díj bevételek és marketing-, támogatói, szponzorációs jellegű bevételek. A gazdálkodást legfőképp az Államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, ennek végrehajtásáról szóló Kormányrendelet és annak módosításai, valamint az Előadó-művészeti törvény keretezi. Ami egyértelműen és felelősséggel megállapítható, hogy a bevételt és központi támogatást növelő stratégia alkalmazása elengedhetetlen.

Így forrásoldalról mindenképp a saját bevételeket, bérlet- és jegybevételeket, a bérleti díj és a szponzorációs, marketing bevételeket szükséges növelni, melyet a Színház műsorpolitikájának néző központúságával, repertoárjának sokszínű összetételével és a produkciónak minőségének további emelésével és a produkciós kiadások racionalizálásával érhetünk el.

Itt kell megjegyezni, hogy a magas látogatottságot biztosító produkciók és azok művészi értéke között nincs ellentmondás. Erre több bemutatónk is példa az elmúlt néhány évből, amelyek magas játszási sorozatot értek el, nagy százalékban teltházassal.

Olyan rentábilis előadások létrehozására van szükség a jövőben is, amelyek sikeresek, felkeltik elsősorban a közönség, a szakma és más befogadó játszóhelyek érdeklődését.

Hatékony, megszólításra képes, megfelelő arculat létrehozásával sikerült ismét erősíteni a szegediek színházba járási hajlandóságát, a marketing kampányokat direkt módon az egyes bemutatókhoz igazítva. Ez meghozta a jegybevétel növekedését is.

A jegybevétel további növelése igen érzékeny kérdés jelen gazdasági helyzetben, főleg, ha azt a korlátot is figyelembe vesszük, amely a játszási napokat, illetve a színház befogadóképességét jelenti, továbbá a kulturális és egyéb szórakozási lehetőséget kínáló szolgáltatók konkurens jelenlétét. **A jegybevétel növelését az évad indulásakor jegyár emeléssel, a bérletkonstrukciók hatékonyabb összeállításával, előrehozott műsorhirdetéssel értük el.**

Jegy- és bérletértékesítési adatok – kőszínházi ág

2018. évben a jegy- és bérletbevétel 163.603 ezer Ft volt, mely 5%-os emelkedés a 2017. évhez képest. **A 2019. évi jegy- és bérletbevétel már elérte a 243.764 ezer Ft-ot, amely 49 %-os emelkedés a 2018. évhez viszonyítva. 2020-ban a jegy-, és bérletbevétel jelentősen csökkent, tekintve, hogy 2020-ban kezdődött a COVID járvány, mely a Színház játszóhelyeinek bezárását tette szükségessé, ezáltal a színház 2020. novembere és 2021. szeptembere között gyakorlatilag saját bevétellel nem rendelkezett. A zárással érintett éveket követően, 2022-ben a jegy- és bérletértékesítés bevétele ismét meghaladt a nettó 200 millió Forintot.**

<i>Jegybevétel alakulása 2017-2022 között / adatok Ft-ban, nettó értékben</i>						
<i>Megnevezés</i>	<i>2017. év</i>	<i>2018. év</i>	<i>2019. év</i>	<i>2020. év</i>	<i>2021. év</i>	<i>2022. év</i>
Jegybevétel	111 006 093	106 123 194	178 219 647	54 657 453	59 000 785	167 624 290
Bérletbevétel	44 883 483	57 480 240	65 544 132	-	21 639 681	34 297 666
Összesen	155 889 576	163 603 434	243 763 779	54 657 453	80 640 466	201 921 956

Szegedi Szabadtéri Játékok saját előadásai – az összevonás után

Dóm tér

<i>Évad</i>	<i>Előadás szám</i>	<i>Előadás létszám</i>	<i>bruttó bevétel</i>	<i>átlag létszám</i>
2022	15	51195	466 723 204	3 413
2021	16	50801	500 643 039	3 175
Covid_2020	8	6407	0	801

A néptánc, az opera jegyárai alacsonyabbak, mint a musicaleké és a látogatottságuk is alacsonyabb volt, azonos országos marketingkampány mellett. Az előadások száma pedig 1-

gyel kevesebb volt, ami a több ezres nézőtér esetében magas jegybevételi számot jelent. Ebből fakad a bruttó bevételi különbség 2021 és 2022 között.

Újszeged

<i>Évad</i>	<i>Előadás szám</i>	<i>Előadás létszám</i>	bruttó bevétel	<i>átlag létszám</i>
2022	12	13289	95 680 179	1107
2021	8	7239	30 949 720	905
Covid 2020	8	7740	29 055 766	968

2022-ben az új, 5 estéből álló koncertsorozat bővítette az előadás és látogatói számot, valamint dinamikus árazással toltuk feljebb a jegyár bevételt.

A Dóm téri és újszegedi bevételek alapján egyértelműen látszik a növekedés a 2022. évben, ami az első teljes mértékben saját szervezésű nyári programja volt a színháznak az összeolvadás után.

Többlettámogatás

A 2018. évi összes jegybevétel alapján a 2019. évben befogadható TAO összege 133 441 566 Ft lehetett volna, de a TAO kivezetésével párhuzamosan a szegedi színház 3 korábbi évének befogadható TAO összegének átlaga alapján két részletben 95 000 000 Ft többlettámogatás épült be a fenntartói támogatásba.

A 2019-2022 közötti időszakban elnyert kőszínházi EMET támogatások összege: 49 369 770 Ft, az NKA-tól elnyert támogatások összege: 27 130 000 Ft volt. Ezekben többek között színházpedagógiai, Imre Zoltán Program előadásainak forgalmazására vonatkozó, kortárs ösbemutatóra fordítható, akadálymentesítésre, pályakezdő művészek bértámogatására használható támogatások szerepeltek.

A Szabadtéri Játékok – Szegedi Nemzeti Színház által szervezett – fesztiváljára fordítható elnyert támogatások:

TÁMOGATÓ	TÁMOGATÁS CÍME	IGÉNYLET ÖSSZEG	MEGÍTÉLT ÖSSZEG
2021.			
NKA - KULTURÁLIS FESZTIVÁLOK KOLLÉGIUMA	A Szegedi Szabadtéri Játékok 2021-es programsorozatának megvalósítása	15 000 000 Ft	8 000 000 Ft
2022.			

NKA - KULTURÁLIS FESZTIVÁLOK KOLLÉGIUMA	Szegedi Szabadtéri Játékok 2022. évi programsorozatának megvalósítására	25 000 000 Ft	15 000 000 Ft
NKA - EGYEDI KÉRELEM	A Szabadság, szerelem!-Petőfi, a vitéz című produkció megvalósítására és bemutatására a Szegedi Szabadtéri Játékok programsorozatában	50 000 000 Ft	49 943 572 Ft
Mindösszesen:			72 943 572 Ft

A Szabadtéri Játékok – Szegedi Nemzeti Színház által szervezett – fesztiváljára fordítható, elutasított EMET pályázatok:

Társadalmilag érzékeny, szórakoztató színházi produkciók létrehozása program	A Szegedi Szabadtéri Játékok színházi produkcióinak létrehozása	150 000 000 Ft	0 Ft
Szabadtéri Színházak működést kiegészítő támogatása	Szegedi Szabadtéri Játékok működést kiegészítő támogatása	100 000 000 Ft	0 Ft
Fesztiválszervező előadó-művészeti szervezetek működést kiegészítő támogatása	A Szegedi Szabadtéri Játékok fesztiválszervező szervezet működést kiegészítő támogatása	100 000 000 Ft	0 Ft
Színházi eszközfejlesztési program		25 000 000 Ft	0 Ft
A kulturális esélyegyenlőtlenség és szegregáció csökkentése program	A Szegedi Szabadtéri Játékok kulturális esélyegyenlőtlenség és szegregáció csökkentése programja	7 000 000 Ft	0 Ft

2022-ben igényelt:

EMMI - ELŐADÓMŰVÉSZETI TÖBBLETTÁMOGATÁSOK 2022. -Szabadtéri Színházak működést kiegészítő támogatása	Szegedi Szabadtéri Játékok működést kiegészítő támogatása 2022.	300 000 000 Ft	0 Ft
---	---	-----------------------	------

A 2021-ben és 2022-ben érvényesen benyújtott többlettámogatási igények összege:

682 000 000 Ft volt, az elnyert összeg: 0 Ft.

Egy 2019-ben elnyert, egyedi kérelem alapján produkcióra megítélt támogatás 2022. évi felhasználási céljának módosítása 46 000 000 Ft támogatást eredményezett.

Az elmúlt öt évben az elnyert egyedi pályázati támogatások összesített aránya csökkenő tendenciát mutatott, a kiírások és a felosztható keretszámok egyidejű csökkenése mellett, de a színház a jövőben is minden lehetőséget megragad, hogy pályázatokból elnyerhető támogatásokkal – ahol arra jogosult –, pótlólagos forrásokat biztosítson a hatékonyabb költségvetési működés érdekében.

Az összevonás (2021. május 1.) óta eltelt két év fenntartói támogatásainak táblázata:

2021. év	Teljesítés
Irányítószervi támogatás	1 491 165
Ebből:	
állami támogatás	683 100
önkormányzati támogatás	808 065
Egyéb állami támogatás	34 425
<i>ebből Kőszínház</i>	<i>22 525</i>
<i>ebből Szabadtéri</i>	<i>11 900</i>
Mindösszesen:	1 525 590
+ 2021.évi összevonással átvett pénzeszköz:	468 430
	1 994 020

2022. év	Teljesítés
Irányítószervi támogatás	1 860 668
Ebből:	
állami támogatás	683 100
önkormányzati támogatás	1 177 569
Egyéb állami támogatás	226 527
<i>ebből Kőszínház (benne a 20%)</i>	<i>159 483</i>
<i>ebből Szabadtéri</i>	<i>67 044</i>
Mindösszesen:	2 087 194

2023. év	Eredeti ei.
Irányítószervi támogatás	2 152 083
Ebből:	
állami támogatás	1 152 083
önkormányzati támogatás	1 000 000
Mindösszesen:	2 152 083

A TAO kulturális területről való kivonása utáni időszak hozadékaként a mecénások, szponzorok szinte eltűntek. Fel kell kutatni és meg kell újítani a fundraisinget, a lemorzsolódott szponzorok, mecénások érdeklődését ismét fel kell kelteni. Hatékonyabb épület kihasználtsággal – pl: a Reök-palota esetében is – a bérleti díj bevételeket is növelni lehet.

Elsődlegesen a célunk az, hogy a látogatottság növelését érjük el, melyet minden játszóhely magasabb kihasználtságával igyekszünk megvalósítani. Bevételnövelő lehetőséget látunk a koprodukciós együttműködésekben (nemzeti színházak, szabadtéri színházak, háton túli magyar és idegen nyelvű színházak), és a pályázati támogatások felkutatásában és kereteik maximális kihasználásához igazodó tervek létrehozásában.

Igyekszünk forrásokat találni a Színház műszaki infrastrukturális színvonalának javítása érdekében, illetve az energiahatékonyság és takarékosabb működés feltérképezését és megvalósítását egyaránt célul tűzzük ki, hogy hosszabb távon a művészetre fordított költségek legyenek hangsúlyosabbak a költségvetésben.

A tervezett kereslet fellendülésével a művészeti alkotásokhoz, programokhoz, előadásokhoz, fesztiválokhoz kapcsolódóan a PR és kommunikációs irányok segíthetnek utat nyitni a szponzorációk nagyobb arányához, a piaci alapú támogatásokhoz.

Kiadások

Költséghatékony, költségtakarékos gazdálkodás a célunk. A kiadások terén az elfogadott (kőszínházi és szabadtéri) műsorterv tekintetében lehet hatékony kalkulációt készíteni, produkciós szemléletben, a tervezhetőség miatt. **Megfelelő elő- és utókalkulációs rendszert alakítottunk ki a produkciós költségkeretek betartása, betartatása végett.**

Természetesen a produkciós szemléletbe az is beletartozik, hogy az alkotók és művészeti stáb kiadásai mellett az anyagköltséget és szolgáltatási költséget is kalkulálhatóvá tesszük. Az ún. bázis évre való támaszkodás az elmúlt évek bezárásai és a jelen energiaár alakulása okán nem lehet teljeskörű, mégis a jövő évi produkciók tekintetében, igyekszünk becsülhetővé, előre tervezhetővé tenni a kiadások oldalát.

Számos belső és külső (Dorozsma) színházi raktár kapacitását megtöltik a jelenleg nem használt jelmezek, kellékek, bútorok, díszletek. Ezeknek **az elfekvő készleteknek az újrahasznosítása (átigazítás, bérbe-, eladás) is gazdasági tényezőt jelent, amit az elmúlt években igyekeztünk maximálisan kihasználni.**

Kötelezettségvállalások állománya

A Színház vezetését 2018. július 1-én vettem át, 25.539 eFt tartozásállománnyal, melyből közel 10 millió Ft lejárt kötelezettség volt. A további években – szemben a korábbi gyakorlattal – a színház valamennyi fizetési kötelezettségének határidőben és maradéktalanul eleget tett, megszüntetve a több tízmilliós év végi kifizetetlen szállítói állományokat.

Tartozás állomány összehasonlítás (adatok ezer Ft-ban)			
Időszak	összes tartozás	- ebből határidőn belüli	- ebből határidőn túli
2017. december 31.	12 946	11 810	1 136
2018. május 31.	71 841	20 812	51 029
2018. június 30.	25 539	15 742	9 797
2018. december 31.	8 850	8 850	-
2019. december 31.	7 554	7 554	-
2020. december 31.	9 935	9 935	-
2021. december 31.	48 603	47 853	750
2022. december 31.	16 717	16 717	-

A 2018. május végi és a június végi összegek különbsége, csökkenése az általam elindított előbérletezés során befolyt 23 millió Ft-os bevételből is fakad. Az előbérletezést – a covid sújtotta 2020-2021-es évek kivételével – minden évad végén megtartottuk, ami nagyon hasznos volt több szempontból is. A kőszínházi szezon végén többletbevételt generált és felmérhetően megmutatta a közönség érdeklődését a következő évadra vonatkozóan.

Az utóbbi két év megnövekedett állományát a feladat átvétel, és az ezzel járó kötelezettségek magyarázzák.

Vagyon alakulása

A Szegedi Nemzeti Színház mérlegfőösszege a 2021. évi feladat átvétel következtében mintegy 1,5 mrd forinttal haladja meg a 2018.évi beszámolóban szereplő értéket. Eddig is céloom és alapelvem volt és a továbbiakban is az lesz, hogy a fenntartható vagyongazdálkodást megteremtsem, a rábízott nemzeti vagyonnal átláthatóan és felelősen gazdálkodjon a színház.

<i>Eszközök és források alakulása 2018-2021 között</i>				
Megnevezés	2018.év	2019.év	2020.év	2021.év
Befektetett eszközök	1 647 150 809	1 745 285 167	1 719 143 803	2 773 816 194
Forgóeszközök	26 414 915	15 861 222	17 392 046	21 481 203
Pénzeszközök	1 292 091	56 898 840	24 673 628	304 532 105
Követelések/AIE	37 208 316	33 330 406	35 052 817	74 074 407
Összesen:	1 712 066 131	1 851 375 635	1 796 262 294	3 173 903 909
Saját tőke	1 709 914 131	1 839 520 600	1 782 273 391	2 864 726 960
Kötelezettségek/PIE	2 152 000	11 855 035	13 988 903	309 176 949
Összesen:	1 712 066 131	1 851 375 635	1 796 262 294	3 173 903 909

Foglalkoztatottak helyzete

Az elmúlt évek gazdasági, jogi, munkaügyi változásai jelentősen befolyásolták a színház munkavállalói jogviszonyra vonatkozó szabályait.

Az intézményünket is érintő 2020. évi XXXII. törvény a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról rendelkezett. Ennek értelmében színházunk közalkalmazottjainak a foglalkoztatási jogviszonya is változott 2020. november 1. napjától. A közalkalmazotti jogviszony munkaviszonnyá alakulására vonatkozó eljárási rendelkezés minden pontja törvényileg, 2020. augusztus 1-től kezdődően 2020. november 1-jei határidőre teljesült.

A munkavállalók közül a jogosultak megkapták a 2020-as és a 2021-es 6 %-os bérkiegészítés összegeit, összesen 3 részletben. A 2021-esnél első körben szűkebb volt a jogosultak köre, ezért én küldtem egy levelet az Államtitkárságnak, az önkormányzatnak és kértem a vidéki igazgatók egyesületének támogatását, hogy terjesszék ki a jogosultak körét a közvetlenül érintettek mellett azokra, akik már munkavállalóként szerződtek hozzánk nov. 1 előtt vagy után. Ez a szándékom – ha nem is teljeskörűen, de - célt ért, így még legalább 25 munkatársunk részesülhetett ebből a juttatásból, a második kifizetésnél, visszamenőlegesen. Sajnos azt nem sikerült elérni, hogy a nem munkavállalói jogviszonyban foglalkoztatottak is részesüljenek ebből. Ugyanakkor az évadinduláskor mind a műszaki vállalkozásaink, mind a színészeink részére tudtunk átlagosan 10 %-os emelést biztosítani.

Ciklusom kezdetén a színháznak 188 fő munkavállalója volt, akiknek a bére járulékkal együtt 592.610,78 ezer Ft volt. Abban az évben a minimálbér bruttó 138.000,- Ft, a garantált bérminimum 180.500,- Ft volt. A munkavállalók létszáma – a művészeti állománnyal együtt - jelenleg 220 fő, és az egyéb jogviszonyban foglalkoztatottakkal együtt ez

a szám megközelíti a háromszázat. **2023-ban a bér és járulék eredeti előirányzata: 1.258.760 eFt, vagyis megduplázódott ez a keret.**

2023. január 1-jétől a minimálbér bruttó 232.000,-Ft, a garantált bérminimum pedig 296.400,-Ft. Ez 60 %-os növekedést jelent 2018-hoz képest, ami 5 éves távlatban jelentős emelkedés, ugyanakkor a dinamikusan változó gazdasági környezetben a munkavállalóknak 2022. jan. 1-től juttatott 20 %-os, határozott idejű kulturális bérpótlékkal együtt – ami 2023. január 1-től beépült a bérkeretbe – sem biztosít versenyképes keretet a színházunkban dolgozó munkavállalók nagy részének, (165 fő = 75 %) akiket érintett most január 1-én a minimálbér/garantált bérminimum emelés.

Ahhoz, hogy javítsunk munkavállalóink anyagi körülményein, 2018-ban és 2019-ben 6.000,- Ft/hó/fő cafeteria juttatást kaptak a munkavállalóink. 2018-ban az Erzsébet utalványra, 2019-ben SZÉP kártyára. A covid időszakban, 2020. tavaszától 2021. őszéig saját bevételeink drasztikus kiesése okán nem tudtuk biztosítani a cafeteria juttatást munkavállalóink számára, de amint újra elértük a tervezett saját bevételeinket, visszavezettük a SZÉP kártyára utalást, aminek összegét 2022-ben meg is emeltük: 10.000 Ft/hó/fő. A 2023-as évben további emelést tervezünk.

További plusz lehetőséget nyújt a munkáltatónak a bérkeretből megmaradó bérmaradék felosztása jutalom formájában, amit 2022. novemberében hatékony gazdálkodásunk következtében – mivel nem kellett átfordítani dologi kiadásba – ki tudunk osztani munkavállalóink számára, összesen 29 millió Ft összegben.

A Szegedi Nemzeti Színház gazdasági működésének egyik specialitása, hogy a színpadi műszaki területen foglalkoztatottak több csoportja megbízási szerződéses formában végzi munkáját már több mint két évtizede. Ez a foglalkoztatási modell a hétköznapi működésben időszakosan okoz – előzetes egyeztetéssel megoldható – nehézséget, ugyanakkor a vállalatközi forma okán szabadabb munkabeosztást jelent a munkavállalóhoz képest. Munkáltatóként igyekszem a színház teljes társulatára egy szerves egységként tekinteni, mégis a foglalkoztatás különbözősége az elmúlt időszakban több alkalommal is eltérő munkaszervezési és juttatási anomáliákat generált a társulat tagjai között. Hosszútávú célként a megbízási jogviszonnyal foglalkoztatottak munkavállalóvá beemlése oldhatja fel az anomáliákat, ugyanakkor kérdéses, hogy ez a változás milyen további munkaszervezési és többletforrásokat igényel.

A megbízási szerződéssel foglalkoztatott kőszínházi műszaki dolgozók évadonkénti megbízási díjainak alakulása eFt-ban, nettó összegben 2018-2019-es évadtól:

2018/2019 évad:	140 427	Változás előző évhez
2019/2020 évad:	160 719	114,45%
2020/2021 évad:	178 069	110,80%
2021/2022 évad:	191 125	107,33%
2022/2023 évad:	210 734	110,26%

A megbízási szerződéssel rendelkező vállalkozót terhelik az általa foglalkoztatottak után befizetendő adóterhek, a vállalkozás fenntartásával járó költségek és az általa használt eszközök beszerzése.

Rezümé

A színház irányításának átvétele után nagyon rövid időn belül sikerült feltornászni a jegybevételt, amivel párhuzamosan a beruházásokra fordított kerete is növeltük. A pandémiás időszakban a zárt ajtók mögött folytatódott a munkavégzés. A több hónapos zárás jelentős bevételkiesést eredményezett, de a fenntartói szándékkal és a folyamatos adatszolgáltatásokkal, újratervezésekkel biztosítottuk a működést. Az egyik legfontosabb eredmény a gazdasági stabilitás megőrzése, a munkatársak fizetésének biztosítása, az egzisztenciális biztonságuk fenntartása volt.

2021 tavaszán nagyon jelentős változás volt a Szabadtérivel való összeolvadás, majd a jubileumi évad lebonyolítása. A korábbi években elnyert többlettámogatási források elapadása jelentős kiesés volt, mégis, fenntartói forrás növelésével, költséghatékony megoldásokkal sikerült jelentős pénzügyi probléma nélkül lebonyolítani a jubileumi évadot. A Szabadtéri 2021-es évadában közel 66 ezer nézőt köszönthettünk, mely a pandémiás időszakból és a pályázati források kiszámíthatatlanságából fakadó bizonytalan tervezést tekintve, kiemelkedő sikerként értékelhető, gazdaságilag is.

2022-ben a Dóm téri és az előző évekhez képest kétszeres előadásszámot produkáló Újszegedi Szabadtéri Színpad előadásaira közel hatvanötezen látogattak el. A korábban kitűzött bevételi tervet elértük, a kiadások jelentős növekedése ellenére sikerült a szezon után lezárnunk az elszámolásokat. Átmeneti csúszás a kifizetések tekintetében – ahogyan a korábbi években is – az évad utáni hónapban jelentkezett, amikor a program végeztével felduzzadt a kötelezettségvállalásokhoz kapcsolódó számlák száma, de a pályázati források, az ÁFA visszatérítés és az online értékesített jegyek bevételeinek megérkezése után rendeztünk minden tartozást.

Az önkormányzattal és minisztérium által megkötött 2024. december 31-ig hatályos Közös működtetési megállapodásba foglalt források – az összeg változatlansága mellett – mind az idei, mind a 2024. évre determinálják a színházi költségvetés keretszámait, a jelentős inflációs környezet, a sokszorosára nőtt energiaárak és a szintén évről évre emelkedő minimálbér és garantált bérminimum változások mellett.

Továbbra is az egyik kiemelt prioritás foglalkoztatottjaink, munkavállalóink egzisztenciális helyzetének javítása, hiszen a megfelelő szaktudású munkaerő hiánya hangsúlyos problémát generálhat egy adott területen, ezen kívül fontosnak tartom megbecsülésüket, hiszen sokan az átlagostól eltérő munkarendben dolgoznak, idegrendszerileg megterhelő nyomás alatt és ezt dotálni kell.

MARKETING

(marketing, PR, belső-külső kommunikációs elképzelések, bel- és külföldi szakmai kapcsolatok, együttműködések tervezete)

Kőszínházunk elsősorban a szegedi és Szeged környéki lakosok színháza, de intézményi méreténél és műsorkínálatánál fogva a Csongrád megyében, tágabban pedig a Dél-alföldi régióban élők színháza is. Nemzeti státusza révén pedig méltán tarthat jogot az országos figyelemre is. A Szabadtéri Játékok pedig kiemelten fókuszál a térségen kívüli néző megszólítására, bevonására.

A színház nézői összetétele sokrétű, hiszen az óvodáskorúaktól a nyugdíjasokig minden korosztálynak kínál művészeti tartalmat, de a korosztályi megoszláson felül a nézői célcsoportok szegmentálásánál fontos szempont a potenciális nézők gazdasági helyzete (diszkrecionális jövedelmük), iskolázottsága, nemek szerinti eloszlása, valamint családi állapotuk, szabadidős érdeklődési körük vizsgálata is. A nézői csoportok elemzése hangsúlyos területe marketing feladatainknak.

A Szegedi Nemzeti Színház és a REÖK a piacgazdaság szempontjait figyelembe véve egy alapvetően non-profit rendszerben működő közszolgáltatás, az ország legnagyobb nyári zenés színházi fesztiváljaként működő Szegedi Szabadtéri Játékok viszont, működési modelljének köszönhetően, piaci szemléletet követel. Az intézmény által előállított kulturális produktumok sajátos fogyasztói réteget szólítanak meg egyedi piaci környezetben, hiszen mindig a kereslet előtt járnak, önmaguk alkotják meg a saját piacukat. A fogyasztók megszólítása érdekében a színháznak tisztában kell lennie a képességeivel, forrásaival, erősségeivel, lehetőségeivel. Ezeket megfogalmazva erős és céltudatos kommunikációra van szükség.

A kultúra indikátorként működik minden országban. Ha az adott ország gazdaságilag eredményes, állampolgárai többen költenek kulturális szolgáltatásra.

Az elmúlt ciklusban ahhoz, hogy minél több potenciális nézőt érjünk el, teljesen megújítottuk az arculatunkat, a kommunikációs felületeket és fókuszba helyeztük a tartalomgyártást a médiapartnerek számára is releváns és ennek okán eltérő tartalmak előállítását. A YouTube felületén tettük közzé pl.: egyedülálló *Ady 100* videós sorozatunkat, amelyben minden színművésznünk verset szavalt, így társulatunk színművészei az online térben is reflektorfényt kaptak. A megújított honlapon és közösségi felületeinken a tartalom

mellett a konverziót segítő útvonalak egyértelmű beépítésével emelkedett az online jegyvásárlás mértéke. A kontrollált és tervezett koncepció alapján a színház Facebook oldalának követői száma az elmúlt években megduplázódott, 18,5 ezernél jár, amit kizárólag az új tartalomgyártási gyakorlat és organikus elérés generált. **A szakmai portálokon is megnőtt a szegedi színházról szóló anyagok, kritikák száma,** ami együttműködéseinknek és annak is köszönhető, hogy több előadásunkhoz szerveztünk kritikusok részére buszos megtekintési lehetőséget, amikor egy hétvégi alkalommal 2 különböző produkciót is megnézhettek.

Marketing akciók:

A Covid járvány okozta kényszerű bezárások ideje alatt számos online tartalmat készítettünk, ezekkel tartottuk fenn a nézők figyelmét és adtunk lehetőséget társulatunk tagjai számára, hogy új helyzetekben széles körben is megmutatkozhassanak. Online elérhető videókat készítettünk többek között a költészet napjára, március 15-re, a magyar kultúra napjára, illetve a zárt kapuk mögött készülő előadások beharangozójaként, de a pandémiás helyzetre reflektálva is. A legnézettebb tartalmak YouTube csatornánkon és Facebook oldalunkon:

- Valahol Európában: *A zene*, az előadás szereplői
- *Cajon Szeged dance*, a színház tánckarának produkciója
- A padlás: *Mert kell egy hely*, a 2 szereposztás együttes produkciója-az előadás a zárvatartás idején készült, nézőknek csak a következő évadban mutattuk be
- Kodály: *Esti dal-flashmob*, a színház énekkarának produkciója

A videós tartalmak a két közösségi megosztó felületen összesen több mint 700.000 megtekintést értek el a pandémiás időszakban.

A 2020-2021-es és a 2022-2023-as évad programját nyilvános helyszínen, a Dugonics téren hirdettük meg, zenés számokkal fűszerezve, ami nagy érdeklődést váltott ki.

A digitalizáció, a folyamatosan fejlődő informatikai rendszerek, az erősödő kulturális és szolgáltatói verseny, a befogadók élmény elvárásai és a gazdasági nehézségek okán érték központúbb fogyasztási szokások arra sarkallnak, hogy lépést tartsunk mindezekkel. Ennek okán szükséges a színház, a szabadtéri és a REÖK honlapjainak felülvizsgálata arculati, információs és hatósági szempontok alapján. Ez utóbbi egyre szigorúbb infokommunikációs keretrendszer határoz meg, amiben kiemelkedően fontos a GDPR és az akadálymentesítés.

Fentiek mellett fontosnak érzem a társulathoz tartozó munkatársak megjelenítését is a honlapunkon névvel, és lehetőség szerint fotóval. Intézményünkben több százan dolgoznak, akiknek a munkája mind hozzátesz színházunk sikeréhez, ezért is fontos, hogy valamilyen módon teret kapjanak ezen a felületen is, beazonosítható módon.

Szegedi Szabadtéri Játékok

A város legerősebb kulturális brandje minden évben turisták tízezreit vonzza a városba. Az elmúlt években tapasztalható finanszírozási nehézségek ellenére töretlen az érdeklődés a Fesztivál programjai iránt. **A minden évben, a Szegedi Tudományegyetem Szociológia Tanszékének közreműködésével elkészülő közönségkutatásból kiderül, hogy 2022-ben a Szegedi Szabadtéri Játékok a visszatérő vendégek mellett 16.000 új látogatóval büszkélkedhetett, ez a műsorkínálaton túl a kommunikációban bekövetkező fordulatnak is köszönhető.**

Az országos kampányba, kihasználva a saját produkciókban rejlő lehetőségeket, a médiapartnerek igényeit figyelembe véve egyedi tartalmak gyártására fókuszáltunk. A 2022-ben bemutatott Chicago produkciónkat ennek köszönhetően hatalmas médiaérdeklődés övezte. **Saját gyártású werk filmünket az RTL Klub tűzte műsorra, majd elérhetővé vált az RTLMost streaming felületen is, eljutva így közel 1,5M nézőhöz.** A kampány gerincét a Nők Lapja Évszakokban megjelenő exkluzív, 10 oldalas fotósorozat adta, melynek kapcsán számos werk anyag, social media tartalom, plakát született, segítve a fesztivál és a produkció népszerűsítését.

A Covid hozta kényszermegoldásból előnyt kovácsolva született meg az online követhető, a Dóm téri előadásokhoz kapcsolódó beszélgetéssorozat az országosan ismert és elismert híradós, műsorvezető, Stahl Judit vezetésével, amelyet az évadban több mint 600.000 felhasználó követett az ország minden pontjáról.

A 2023-as évadban a már bevált eszközökön túl új elemekkel bővítjük a kommunikációs palettát. **Új ősbemutatónkhoz, az Ezeregy éjszakához karácsony előtt videoklippel jelentkeztünk, amely kimagasló elérést és konverziót hozott, megteremtve egy plusz előadás meghirdetésének lehetőségét.**

A Szegedi Szabadtéri Játékok, kihasználva saját tartalmi lehetőségeit és erőforrásait, élen jár és példát mutat a vidéki kulturális szereplőknek. **A jövőben is fontos szempont a**

szoros médiapartneri együttműködésekben alapuló tartalmi kommunikáció és üzeneteink széles nézői rétegekhez való eljuttatásának szem előtt tartása.

Mindhárom intézmény/brand vonatkozásában a kommunikáció és jegyértékesítés fontos pilléreit képezik a hivatalos weboldalak, amelyek fejlesztése, megújítása folyamatos feladat az aktuális trendek és nézői igények mentén.

Kiemelt marketing feladatunk a jövőben, hogy az információs zajban megfelelően targetálva a befogadók számára izgalmas, releváns és lehetőség szerint minél egyedibb tartalmakkal építsük renoménkat és generáljunk jegyvásárlást.

CSR

Ma már nem elégedhetünk meg azzal, hogy vásárlóink fizetnek az általunk nyújtott magas színvonalú szolgáltatásokért. Általános tendencia lett, hogy többet adjunk. Nem csak a forprofit szervezeteknél lehet CSR tevékenységet folytatni.

A társadalmi felelősségvállalás terén is számos ügyet találtunk, hogy kapcsolati hálókat bővítsük és erősítsük a színház és a városhoz köthető csoportok közötti együttműködést:

- A Máltai szeretetszolgálat karácsonyi jótékonyági akciójához társulatunk gyűjtéssel csatlakozott, és a Tóték használt dobozait a legtöbb bérletet vásárló általános iskolának ajánlottuk fel=újrahasznosítás
- Szemétszedés a színház környékén
- Nagycsaládosok karácsonyi ajándéka – Valahol Európában ea.
- Lion's, Rotary klubok jótékonyági előadásai
- Művészeti iskolák rendezvényeinek kedvezményes helyszínt, amatőr művészeti együtteseknek bemutatkozási lehetőséget biztosítása
- Fogyatékkal élők színházi élményhez juttatása jelelt, narrált előadásainkkal
- Városi rendezvényeken művészeink aktív részvétele
- Korábban érkeztem alapítvány jótékonyági előadása, farsangi jelmezzaverseny kicsiknek
- Ukrajnából menekült családok meghívása
- A Szegedi Újszülött Életmentő Szolgálat számára adománygyűjtés
- Köjkök a Gyermekotthonban jótékonyági szervezetet támogatása
- Egyszülős Központ Bp. – csatlakoztunk a vidéki színházakkal közösen az Egyedülálló Szülők Klubja Alapítvány karácsonyi kezdeményezéséhez. A családokat színházjeggyel ajándékoztuk meg.
- Emléktábla avatásokkal tiszteltük meg színházunk korábbi tagjait

A jövőben fenn kívánjuk tartani meglévő kapcsolatainkat, igyekszünk segíteni a szervezetek munkáját, támogatni a jótékonyagra épülő események megvalósítását, illetve nyitottan állunk a további együttműködésekhez.

ZÁRSZÓ

A Színház immár öt játszóhelyen és a kiállítóhelyen továbbra is a vezetés által megfogalmazott művészeti és pénzügyi koncepció mentén szeretné folytatni a munkát, gazdaságilag optimalizálni a produkciók létrehozásának költségeit, tovább növelve nézői bázisát, emelve saját jegy- és bérletbevételeit. A korábbi évek magas nézőszáma és elért jegybevétele, ennek megtartása és a művészi- és infrastrukturális fejlődés a cél továbbra is.

Pályázatom abból az indíttatásból született, hogy megfogalmazzam hogyan működik a Szegedi Nemzeti Színház, összefoglalom az elmúlt főigazgatói periódusom és felmérjem és bemutassam ennek az időszaknak az eredményeit, esetleges hiányosságait. Továbbra is vallom azt, amit az előző pályázatom végén leírtam. A művészet fontosságába és hasznába vetett hitet. Hogy a színpadon eltöltött időnek haszna van és nem elsősorban forintokban mérhető, mert máshol, másban tetten érhető. Egy új gondolatban, egy mosolyban, egy könnycseppben. Egy felnövekvő generáció jövőképeként formálásában. Egy szellemileg és lelkileg gazdagabb társadalom képében.

Pályázatom összeállításában tapasztalatával, javaslataival és leírt gondolataival részt vett: Tari Csaba, Marton Judit, Dinyés Dániel, Juhász Péter, Tari Emese, Dr. Nátyi Róbert, Kállai Ákos, Koltai M. Gábor, Fábrián Péter, Tárnoki Márk, Dobszay Péter.

Ezúton is köszönöm a segítő szándékú támogatását mindazoknak, akik hozzátettek ehhez a pályázathoz!

Amit leírtam, nyilvánosan hozzáférhető és megismerhető lesz.

A Kötelező mellékletek és az Együttműködési és Rendezői szándéknyilatkozatok nyomtatott formában kerülnek csatolásra a pályázati anyaghoz.

Szeged, 2023. 02. 03.